SMÅ LJUSGLIMTAR

SVENSKT ORIGINAL

AF

E. S. K.

Ringa verk af kärlek,
Ringa kärleksord
Till ett himmelrike
Skapa om vår jord.
Nya Pilgrimssånger.

STOCKHOLM

P. PALMQUISTS AKTIEBOLAG.
1892.

Förord till den elektroniska utgåvan

Under arbete...

En lifsuppgift.

Jo, nog hade den där pojkbytingen här i världen att göra alltid!

Patron Haglund stod på sin bodtrappa, bred och dryg och mäkta förgrymmad.

— Har man någonsin hört ett sådant spektakel! Hvad behöfde människan gå och lägga sig och dö just här, i min vedbod? Och ungen se'n — kunde inte han så gärna ha dött med? Men socknen får taga honom, naturligtvis, om man ej kan få rätt på försörjningsorten. Icke skall någon inbilla sig, att jag tänker draga försorg om honom. Och begrafningen får kommunen också bekosta; ingen kan väl rimligtvis begära, att jag skall kasta ut mina med svett och möda förtjänta styfrar på sådant där patrask heller, som stryker omkring vägarna. Man kan just känna sig upprörd af sådana händelser.

Patronen vände sig om och gick in.

Det var verkligen upprörande. Den fattiga vandrerskan hade antagligen kommit under natten och gått in i den olästa vedboden, där hon lagt

sig till hvila på spånor och halm i en vrå. Drängen, som tidigt på morgonen kom ut, fann henne där med det lilla barnet, som tycktes vara blott ett par veckor gammalt. Blek och eländig låg hon där och såg nästan ut, som om hon redan varit död. Hjälp tillkallades hastigt; man bar varsamt in den sjuka i folkstugan, lade henne på en bädd och ägnade henne alla de omsorger man i hast kunde hitta på, som det tycktes dock utan framgång.

-— Stackars kräk, sade huspigan medlidsamt och torkade sig i ögonen, under det hon sprang in i stora byggningen för att kalla på herrskapet; nog är det ynkligt ändå att dö på det där viset och inte få ligga som en kristen människa i sin säng.

— Hitåt, Anna, Lovis, hvar håller ni hus, människor, hvad vill det här säga, skrek patron Haglund, som kommit ända ut i köket och funnit äfven det folktomt.

— Åh, kära patron, kom ut i stugan och se — och frun med, utropade Anna.

De voro snart därute. Den döende låg tyst och stilla, det märktes knappt, att hon andades. Barnet kved sakta, där det hvilade i mor Karins, mejerskans, armar. Patronen såg sig omkring i stum häpnad, men hastigt uppfattade han ställningen.

— Hur har hon kommit hit, frågade han.

Man upplyste honom om hvad man visste.

— Har då ingen frågat henne hvad hon är för en och hvar hon kommer ifrån?

Nej, det hade ingen tänkt på.

Men patron Haglund var ordförande i kommunalstyrelsen, och han tänkte på sådant, han. Det var ju hans skyldighet. Han gick fram till den döende och lutade sig öfver henne.

— O nej, Erik, stör henne icke, ser du ej, att hon håller på att dö, hviskade hustrun och försökte hålla honom tillbaka.

— Du kan väl begripa, att man måste taga reda på lösdrifvare, svarade han barskt. Det vore just skönt, om man ej kunde få veta hvart hon hör och vi finge barnungen på halsen.

Han böjde sig ned och frågade:

—- Hvar kommer du ifrån?

Det ryckte till i de slutna ögonlocken, hon rörde sakta på läpparna, och patronen uppfångade namnet på den en mil därifrån belägna staden.

— Hvart ämnar du dig?

— Till — mor —

— Hvar bor hon, och hvad är ditt namn? Intet svar följde.

— Säg, till hvilken kommun du hör. Men patron Haglund frågade förgäfves.

Ännu några matta andedrag, och den stackars

vandrerskan hade slutat sina irrfärder på jorden.

Ja, hon var död, utan att man kunnat få8 SMÅ LJUSGLIMTAR.

veta vare sig hennes namn eller hemort. Inga upplysningar funnos heller att få på annat sätt; det enda hon haft med sig var den lille gossen, och hvarken hans eller moderns kläder hade något annat att förtälja om än brist och elände.

Patron Haglund fann ändtligen, att all hans myndighet här ingenting kunde uträtta, och han begaf sig brummande in på sitt kontor för att vidare öfverväga frågan. Hvad skulle man taga sig till med pojken ? Detta blefve en ny

utgift för kommunen, och så orättvist sedan! Hade man ej nog af sina egna fattiga?

Men hustrun stod kvar i folkstugan och gaf befallning om de nödvändiga anordningarna.

— Bär in barnet, Karin, i sängkammaren — man är väl ändå skyldig att taga hand om den lille stackarn. Jag kommer strax efter.

Då hon om en stund kom in, satt Karin med den lille i skötet; barnet var oroligt och grät, och Karin försökte förgäfves att lugna det.

— Det är hungrigt, förstås, sade fru Haglund, jag skall värma litet mjölk.

Hon fick mycket att bestyra, tjänarinnorna likaså. Patron Haglunds vanliga frukosttid kom och gick, men ingen mat syntes till, och man tycktes icke alls tänka på honom.

— Hvad skall jag sätta på honom, frun, frågade mor Karin, sedan hon badat gossen; det är ju alldeles omöjligt att kläda på honomEM LIFSUPPGIFT. g

de här paltorna. Om man skulle skicka ut till kyrkvärdens och låna några småkläder?

— Ja — nej, vänta litet, det behöfs icke. Jag kommer genast tillbaka, svarade fru Haglund med nästan osäker röst och lämnade hastigt rummet.

— Det är då rent för besynnerligt hvad frun varit olik sig den här stunden, anmärkte mor Karin; annars är hon, som om det gjorde henne detsamma, ifall taket ramlade ner, men nu har hon fått annan fart i sig.

— Hon hade tårar i ögonen nyss, när hon såg på pojken, sade Anna.

— Aja, hon tänker väl på sina egna små, kan veta; det är nu många år sedan vår Herre tog dem, men hon har nog aldrig glömt dem ändå, och det här var kanhända liksom en påminnelse.

Fru Haglund stod framför en byrå i vindsrummet med nyckeln i handen. Hvarför tvekade hon? Det var mycket länge sedan hon öppnat de där lådorna och sett deras innehåll. Huru många år hade förgått? Vänta — Alma skulle nu varit tretton år, Ellen nio — ja, det var snart nio år förflutna, sedan de små flickorna blifvit tagna ifrån henne, den ena fyra år, den andra blott några månader, endast några få dagar efter hvarandra, bortryckta af en härjande farsot. Tiden hade »läkt» såret; men var detI O SMÅ LJUSGLIMTAR.

då verkligen läkt? Ack nej, det var endast ytan som var helad, men invändigt blödde det ännu, ty Israels läkare hade ej fått lägga sin hand på det arma hjärtat och göra det friskt. Och det var för öfrigt ej mycket bevändt med det yttre heller. Alltsedan den där tiden hade hennes lif varit tomt och glädjelöst. Den förstfödde, som var flera år äldre än de små systrarna, hade svikit sina föräldrars förhoppningar. Alltför strängt behandlad af fadern, hade han blifvit trotsig och hård. När så hemmet blef dystert och luften där alltmera tung, sökte han sällskap utom hus. Detta gaf anledning till stormiga uppträden, som äfven framkallades af hans obenägenhet för faderns yrke. Han visade ingen lust för att stå i handelsboden eller sköta räkenskaperna och egentligen icke för något allvarsamt arbete. Det kändes till slut som en verklig lättnad, då Gottfrid fick lämna hemmet och komma till en släkting, hvilken åtagit sig att »göra folk af honom». Så hade glädjen flytt ur hemmet, och han, som vill vederkvicka de betungade, hade ej fått komma in.

— Jag måste göra det, sade fru Haglund beslutsamt och strök bort tårarna, det må nu kännas aldrig så svårt. Men när barnet så här kommit i vårt hus, kan man ju ej stå till svars med att lämna det utan vård.

Hon drog upp den öfversta byrålådan. DärEN LIFSUPPGIFT.

lågo småbarnskläder, ordentligt hopvikta, och mellan dem några leksaker. Moderns ögon fylldes ånyo af tårar, och hon måste vänta några minuter. Men så plockade hon upp kläderna, lade dem öfver armen, stängde lådan och gick ned.

— Se här, Karin, har du kläder, sade hon lugnt, och här, Anna, är nyckeln till norra vindskontoret. Tag och bär ned korgvagnen, som står där. Sängkläderna ligga i lådan bredvid.

— Hvad vill det här egentligen säga, utbrast patron Haglund, att jag ej fått något till lifs ännu, klockan nio på dagen, och — men hvad är det här för tillställningar, tillade han förbluffad vid åsynen af vagnen, i hvilken den lille nu låg fint och bekvämt och sof lugnt.

— Hvad det är? Det måtte väl vara tydligt för hvar och en som har Ögon att se med, skulle jag tro, svarade mor Karin, som var ensam med barnet.

— Det måtte väl aldrig vara människans pojke heller?

— Var så god och se på honom, om inte han ser ut som ett människobarn.

— Och den där har ni klädt upp och lagt i vagnen, så fin som om han vore en prins! Tror hon kanske, att jag tänker behålla ungen? Ånej, mera vett har man allt, han skall hem till sin kommun, det skall jag bli man för.I

— Det blir väl bäst, att patron spänner för vagnen och skjutsar honom då, genmälte mor Karin torrt, för han lär väl ändå inte kunna frakta sig dit själf. Han torde inte veta, åt hvad hall han skall vända näsan, tillade hon illparigt.

Patron Haglund gick förargad sin väg och slog igen dörren efter sig, alltmera förbryllad af den oemotsägliga sanningen, att det verkligen skulle bli bra svårt att få reda på barnets hemort.

Den förblef också okänd, trots ihärdiga efterspaningar. Den stad den döende nämnt var stor, polis och myndigheter utvecklade ej något synnerligen stort nit, och man sökte förgäfves efter några upplysningar där. Annonsering och efterlysning visade sig lika fruktlösa, i anseende till de knapphändiga uppgifter man kunde lämna om den döda. Det återstod alltså ingen annan utväg än den patron Haglund befarat, nämligen att hans egen kommun fick taga hand om den lille öfvergifne.

Fru Haglund satt i sin sängkammare och betraktade det lilla fosterbarnet, som låg sofvande i korgvagnen. Vårsolen lyste in genom fönstren, det var varmt och ljust därinne, och det var ej utan att det började blifva så äfven i hennes inre. Där hade varit så mörkt ochEN LIFSUPPGIFT. j^>

tomt i många år, alltsedan de små flickorna togos ifrån henne. Hon hade gått i sitt hem som en drömmande, utan intresse för något, utan att finna deltagande och stod, där hon bort mest kunna vänta sig det. Hennes man hade väl ock känt saknad, i synnerhet efter Alma, som varit ett förståndigt och tidigt utveckladt barn; men hans känslor voro ej af någon djupare art. Han började snart finna det tråkigt i det dystra hemmet och kastade sig med allt större ifver in i sina affärer och sitt landtbruk. Det jordiska sinnet blef allt mäktigare hos honom; Herrens kallelse lämnades opåaktad, ty han var upptagen af sin köpenskap och sitt jordagods.

Kommo så de växande bekymren för Gottfrid. Hos modern torde väl de små flickorna hafva ställt honom litet i skuggan, helst han redan tidigt börjat utveckla sig mindre fördelaktigt. Sorgen öfver hans senare uppförande var blandad med harm. öfver den missräkning och de förödmjukelser han beredde föräldrarna. Kanske skulle han genom mera kärlek och vänlighet kunnat föras till rätta; säkert var emellertid, att ej så skedde.

Och nu hade detta lilla öfvergifna barn så underligt blifvit fördt i hennes väg; hade hon väl kunnat göra annat än taga upp det? Först var det ej utan, att hon erfor en känsla af bitterhet. Hvarför skulle hon befatta sig medLa S TVI A 1J U S G LIM T AR.

andras barn, när hon ej fått behålla sina egna? Men när hon såg på den lilla hjälplösa varelsen, kunde hon omöjligen komma sig för att lämna honom ifrån sig. Han var ensam" i världen; det var också hon, fastän under så helt olika förhållanden. Nej, hon hade ej hjärta att låta skicka bort honom till torparens i Vargnäset, där hennes man ville ackordera in honom på kommunens bekostnad. Det stod hårdt att få hafva honom kvar, men fru Haglund kunde, när hon ville, drifva igenom hvad hon fått i sitt hufvud. Liknöjd och passiv som hon varit under de sista åren, hade hon vant sin man vid att ej taga någon hänsyn till hennes tycken. Det var därför en fullkomlig öfverraskning för honom, då hon bestämdt förklarade sig vilja behålla gossen.

— Hon tröttnar snart, tänkte patron Haglund; det blir väl så lagom roligt för den som är van vid all möjlig bekvämlighet att få ett sådant besvär.

Gossen hade blifvit döpt till Oskar Vilhelm och inskrifven i kyrkboken. Men hos Haglunds fick han ej skrifvas, det kunde patronen icke förmås till, utan han blef skrifven på socknen, den s. k. löslistan.

Han var emellertid kvar, växte och frodades under den trognaste vård. Det var så nytt och ovanligt för fru Haglund att kunna intresseraEN LIFSUPPGIFT. X c

sig för något; det kändes så godt att få ägna sina omsorger åt den lilla ensamma varelsen, att omhulda och skydda detta utkastade människobarn. Hvad tiden nu gick fort emot förr! Jämt var det nu någonting att tänka på, att se efter och ställa i ordning. Nu kände hon sig behöfvas i hemmet, det var ej som förut likgiltigt antingen hon fanns där eller icke; nu var där åtminstone en, som kräfde hennes närvaro och omsorger. Det är saligare att gifva än att taga, och arbetet för andra är en god hjälp mot försjunkandet i själfvisk sorg. Det finnes en sägen om en alpvandrare, som, själf nära att omkomma af köld, fann en olyckskamrat i samma belägenhet. Med uppbjudande af sina sista krafter började han arbeta för att återkalla denne till medvetande, och under detta arbete kom värmen tillbaka i hans egna stelnade lemmar, och han var räddad. Fru Haglunds sinne hade varit stelt och genomisadt i många år, hela hennes inre hade varit som i en dödsdvala. Men nu hade hon fått någon att sörja för, en som behöfde ömhet och värd, och under detta arbete begynte småningom värme och ljus att tränga in i hennes själ.

Och när så lille Oskar började känna igen henne och det märktes, att han hellre var hos henne än hos någon annan, då ville också glädjen öppna på dörren och titta in.I 6 SMA LJUSGLIMTAR.

Det var ej längre så tungt i hemmet som förr. Patron Haglund själf kunde ej undgå att känna en viss hemtrefnad, som han ej erfarit på mycket länge.

— Det var kanske ej så dumt ända att behålla den där pojken, tänkte han. Hustru min har blifvit som en annan människa, sedan han kom i huset, hon är icke så surmulen och jämmerlig som förr. Prosten frågade mig härom dagen, om han ej till mantalsskrifningen fick flytta Oskar från löslistan och skrifva honom som vår fosterson -— men se, det går jag då aldrig in på, jag måtte väl ha varit nog medgörlig och beskedlig ändå — det vore då alldeles för mycket begärdt. Ånej, han får allt stå kvar där han står så länge, och skulle jag en gång händelsevis få reda pä försörjningsorten, så är allt jag den som skall veta att förpassa honom dit.

Oroande bref började komma från släktingen, som åtagit sig att göra folk af Gottfrid. Den saken hade ej varit så lätt, som han föreställt sig. Själf barnlös, hade han ansett sig fullfärdig i konsten att uppfostra, och det var litet hårdt att nödgas erkänna sitt nederlag. Fadern skref stränga och hotande bref till sonen, på hvilka ej följde något svar.EN LIFSUPPGIFT. *J

Sålunda förgick vintern. Ändtligen meddelade Gottfrid sin önskan att resa till Amerika. I Sverige hade han ingen lust att stanna, skref han, ty här var idel tvång på alla håll och inga utsikter för framtiden. Bättre skulle det gå därute, där man ej hindrades af några fördomar. Med glädje skulle han vända ryggen åt det land, där han , icke längre ägde något hem. Han hade aldrig varit älskad af sina föräldrar, de skulle nog helst se, att de blefve af med honom o. s. v.

En penningsumma inlades i ett kuvert och skickades till honom, men icke en rad medföljde. Först några dagar efteråt fick modern kännedom därom. Hon skref då genast, men det var för sent. Gottfrid var redan på väg, och brefvet hann honom ej.

Det blef en bedröflig tid. Det gamla svårmodet tycktes vilja ånyo bemäktiga sig fru Haglunds sinne, och långa stunder kunde hon sitta orörlig och stirra framför sig. Det var ej godt att säga hvad det skulle blifvit af henne, om hon ej haft en afledare, någon som drog henne utåt, ifrån försjunkandet i sig själf. När Oskar leende och jollrande räckte sina små armar emot henne, då måste hon nödvändigt taga honom och leka med honom och visa ett gladt ansikte.

Men när gossen sof och hon satt inne och

vaktade honom och det var tyst och stilla omkring henne, då vaknade många minnen upp, till dess känslorna ville alldeles öfverväldiga henne. Just så där hade hon som en ung lycklig mor vakat öfver Gottfrid. Vakat öfver honom? Ja, på sätt och vis; hon hade ju efter bästa förstånd försökt att skydda honom från sjukdom och skada. Men hade hon alltid vakat rätt öfver honom i andra afseenden? De jordiska omsorgerna hade på den tiden varit henne mycket kära och tagit tid och intresse i anspråk väl mycket. Nöjen och förströelser hade också dragit henne ifrån hemmet mer än som varit nyttigt. Hade hon ej ofta lämnat Gottfrid, redan då han var liten, försummat honom och låtit honom växa upp i mindre lämpligt sällskap? Hvilken del hade hon i hans missriktning? Hade hon alltid älskat honom som en mor?

På den sista frågan svarade hennes hjärta visserligen ett obetingadt ja; men hade hon alltid visat honom sin kärlek? Hade hon icke ofta dolt den bakom bittra förebråelser? Ack, om hon blott varit mera kärleksfull i sitt sätt, om hon gjort hemmet trefligt för de sina, huru mycket hade kanske ej då varit annorlunda! Hvad var det då, som hindrat henne därifrån? Jo, den själfviska sorgen öfver förlusten af de små barnen. Hennes hjärta hade varit uteslu-EN LIFSUPPGIFT. jg

tände uppfylldt af egna lidanden, hon hade ej haft tid och tankar för de sina.

Samvetet var outtröttligt i att draga fram minnen och anklagelser från det förflutna. De sorgsna tankarna skingrades väl ibland för en stund genom åsynen af lille Oskar och omsorgerna om honom. Men så kom den tanken för henne: just ett sådant här litet oskyldigt och lyckligt barn var också Gottfrid en gång. Skulle Oskar kanske en dag blifva som han och vålla lika mycken sorg? Vore det då icke bättre, om Gud toge honom härifrån liksom mina små flickor?

— Om Gud toge honom — ja, var det ej han som gjort det?

Allt längre gingo hennes oroliga tankar, alltmera började medvetandet om synd att vakna upp, synd och gudsförgätenhet, där människor ej varseblifvit annat än ett rättfärdigt lif. Hvar skulle hon finna frid? Fru Haglund brukade nog höra Guds ord emellanåt, men det hade aldrig fått tränga in i hennes hjärta och samvete, och föga hade fastnat i minnet. Ett och annat ord fanns där ändå.

— Utan I omvänden eder och värden såsom barn —

Mera kom hon ej ihåg. Det var länge sedan hon läste i sin bibel. Nu tog hon fram den.2 o SMÅ LJUSGLIMTAR.

Långa stunder satt hon fördjupad i läsning af den heliga boken, under det att Oskar sof. Det tveeggade svärdet trängde allt djupare in i hjärtat, och hon var emellanåt nära att förtvifla. Men Guds trofaste Ande vittnade ej endast om synd och dorn utan äfven om nåd och förlåtelse. Det blef efter hand en vårtid i själen, då ljuset dag från dag vann allt större välde öfver mörkret, och med ljuset följde värme och lif. Det oroliga hjärtat fann frid vid korsets fot; Guds outsägliga kärlek i Kristus Jesus blef för henne en lefvande verklighet, och hon kunde tacka Gud för hans stora gåfva.

— Utan I omvänden eder och värden såsom barn, skolen I icke inkomma i himmelriket.

Var hon icke nu såsom ett barn, alldeles såsom den lille, hvilken hvilade så lugn och obekymrad i hennes sköte? Han hade ingen omsorg, han förmådde ingenting, visste ej ens om några sorger eller faror, han endast tog emot dag från dag hvad som af fri kärlek skänktes honom. Och hon hade ju fått allt utan eget åtgörande, utan någon förtjänst, förlåtelse, frid, salighet; alla omsorger fick hon kasta ifrån sig på den himmelske Fadern, som lofvat att hafva omsorg om henne, äfven sina bekymmer för Gottfrid. Allt, allt hade han tagit på sig, just som hon själf åtagit sig att sörja för Oskar.EN LIFSUPPGIFT. 2 I

Det var sköna, fridfulla stunder hon tillbragte i det stilla rummet. Många allvarliga och saliga lärdomar inhämtade hon, som Guds egen Ande meddelade henne. Det nya lifvet tillväxte i kraft och begynte snart blifva uppenbart för omgifningen. Icke sade hon många ord, men det röjde sig i hela hennes väsende, i det fridfulla uttrycket, den vänliga omtänksamheten för andra, att ej endast den förra likgiltigheten lämnat rum för ett

lefvande intresse, utan att hon därtill leddes af en högre kraft, att Kristi kärlek blifvit driffjädern för alla hennes handlingar.

Oskar var två och ett halft år och var rätt mycket utvecklad för sin ålder. Han hade vunnit en ganska stor plats i fosterföräldrarnas hjärtan; ty äfven patron Haglund kände sig ovillkorligen dragen till det glada, vänliga barnet.

— Han är inte dum den där, brukade han säga. Vänta bara, tills han får några år på sig, så skall han snart börja göra nytta i boden.

Det var trefligare och gladare i hemmet än förr, oaktadt sorgemolnet, som hvilade däröfver till följd af Gottfrids uppförande. Inga underrättelser hade kommit från honom. Lille Oskar hade ett lifligt lynne, han ville blifva road och bemärkt, och han blef det också.2 2 SMA LJUSGLIMTAR.

Patron Haglund kunde långa stunder glömma sina göromål för att se på hans lekar och lyssna på hans joller; han trifdes bättre hemma och sökte mindre ofta sällskap utom hus än förr; det såg nästan ut som skulle han lägga an på att vinna främsta rummet i Oskars bevågenhet.

Sommaren var nästan slut, då man började märka, att gossen ej var frisk. De runda kinderna förlorade småningom sin färg och fyllighet, och en smygande feber tärde på krafterna. Läkaren anlitades, och intet sparades, hvaraf man kunde hoppas förbättring. Troget och uppoffrande vårdade fosterföräldrarna honom. Det tycktes, som blefve han dem alltmera kär, ju mera de måste befara att mista honom. Skulle han då verkligen blifva tagen ifrån dem? Skulle de icke heller få behålla denna glädje, måste de lämna ifrån sig äfven denna lilla älskling?

Den gemensamma oron och omsorgerna förde de båda makarna närmare hvarandra. Patron Haglund kunde till och med ibland lyssna till huru hans hustru läste ett och annat stycke ur Guds ord för honom under någon stilla stund. Det var också en vemodig glädje att se lilla Oskar knäppa ihop sina små händer och höra honom med matt röst läsa sin barnabön, som modern sade för honom.

Mor Karin hade i sitt rum en tafla i granna färger, föreställande den gode herden och lammet.EN LIFSUPPGIFT.

Den taflan 'hade lille Oskar alltid gärna sett på • under sina besök hos mejerskan. Taflan var nu upphängd framför hans säng, och han låg ofta helt stilla med ögonen fästa därpå.

En förbättring tycktes inträda för en tid; men snart kom det onda tillbaka med förnyad kraft. Föräldrarna vakade vid den lilles bädd, ägnande honom den ömmaste vård. Patron Haglund gick, såsom han gjort flera gånger förut, och bar Oskar på sina armar för att bereda honom lindring. Då han lade ned honom på bädden, såg barnet upp, strök sakta med handen fosterfaderns kind, fäste de stora blå ögonen först på honom och sedan på modern och slöt dem för att aldrig mer öppna dem på jorden. Några timmar därefter hade den gode herden upptagit lammet i sitt sköte.

Moderns sorg hade knappt varit större vid Almas och Ellens död, än den var vid Oskars. Men det fanns nu någonting nytt därjämte, det fanns kraft att bära den. Fru Haglund kände den rätte tröstaren, som kan hugsvala i all bedröfvelse; hon visste, att han tager bort det som uppfyller hjärtat endast för att bereda större rum åt sig och därigenom göra människor verkligt lyckliga. Hennes stilla undergifvenhet och tålamod var någonting nytt för mannen. Ovillkorligen måste han gifva akt därpå och undrande24 Sma ljusglimtar.

fråga sig själf hvad orsaken kunde vara till hennes förändrade väsen.

— Att hon var glad, så länge hon hade gossen att sköta och roa sig med, det kan jag förstå; hade jag icke själf många glada stunder, när han sprang här och lekte omkring mig? Men huru kan hon nu vara så lugn och sansad, när hon förlorat honom? Det måtte visst ändå vara religionen som gör det, för hon har allt blifvit mycket religiös på senare tiden. Det är i alla fall icke så dumt det där och passar nog bra för fruntimmer.

Patron Haglund gick till prosten för att tala om begrafningen. Oskar skulle ligga i hans egen familjegraf, där de båda små flickorna redan hvilade, det var en alldeles gifven sak, man hade ej ens tänkt sig något annat.

— Ja, så få vi då stryka ut ett namn från löslistan, sade prosten.

Patron Haglund kände sig så het åt ansiktet. Han hade alldeles glömt, att Oskar fortfarande varit skrifven »på socknen». Hvarför kom just i detta ögonblick för honom minnet af den späda handen, som smekt hans kind liksom till tack och afsked? Det tycktes honom nu så skamligt gjordt, så grymt, att han ej helt och hållet upptagit barnet i sitt hem.

— Aja, det betyder ju ingenting, sade prosten, som märkte hans förlägenhet, nu

har han ju i alla fall kommit till sin rätta hemort.

Dessa ord brände som eld i patron Haglunds sinne. Han mindes mycket väl, hur ofta han fällt dylika yttranden under det första året han hade Oskar i sitt hem. Men visste prosten om det? Var det meningen att »gifva honom igen» hans ord just nu vid detta tillfälle? Det var ändå litet hårdt. Men nej, prosten såg så mild och vänlig ut, han hade säkert ej haft någon sådan mening med sina ord.

— Jag tänker, återtog han, att ni redan fått till en del röna uppfyllelsen af det löftet: Hvilken som anammar ett sådant barn i mitt namn, han anammar mig. Herren räknar såsom gjordt åt honom allt som göres ett sådant där litet barn, herr Haglund. Hans välsignelse skall icke uteblifva, och jag vet, att den redan kommit in i edert hus. Er hustru skulle nog förstå hvad jag menar. Måtte Gud få gifva eder allt det goda han åsyftade, då han sände det lilla värnlösa barnet till eder.

Patron Haglund tänkte allt ganska mycket på dessa ord och äfven på dem prosten talade vid den lilla grafven några dagar efteråt. Herden hade tagit upp lammet i sin famn, sade han, och skulle nu för evigt själf vårda det bättre än de ömmaste föräldrar kunde göra. När de så sjöngo psalmen:

Säll du, som menlös fann din graf För åren, Lik späda blomman, som föll af Om våren,

då trängde tårarna ovillkorligen upp i hans ögon; och när han torkade bort dem, kom han att se på sin hustru, som stod där så stilla, nästan med ett uttryck af glädje i sitt ansikte. Han tänkte på huru det varit vid de små flickornas begrafning; hvarför var hon sig så olik nu? Hon hade ju ändå älskat Oskar som sitt eget barn. När de kommit hem, gick patron Haglund och ställde sig framför taflan, som Oskar tyckt så mycket om, och stod där tyst en lång stund. Hustrun gick fram till honom.

— Nu ha vi tre barn i himlen, Erik, sade hon, och vi äro tre kvar på jorden. Skola vi ej laga så, att vi få samlas där alla en gång och möta våra små?

— Gottfrid, utropade fadern ångestfullt. Ack mamma, hvar finns han, hvar skola vi få rätt på honom?

— Vi hafva en mäktig hjälpare i nöden, svarade hustrun. Vi skola bedja honom, och vi hafva löfte om bönhörelse, när hans tid är inne.

Tre år hade förflutit sedan Oskars död. De hade ej gått spårlöst förbi. Fru Haglund hade genom sin stilla, kristliga vandel troget vittnat om det nya lif, som bodde inom henne,

och detta vittnesbörd kunde ej vara utan frukt. Hennes man var sig i många stycken olik, om än ingen egentlig hjärteförändring ännu försiggått hos honom. Guds ord hade kommit in i hemmet, och en annan ton var rådande där än förr. De gamla »vännerna» trifdes där ej så väl numera, men andra hade kommit i stället, som bättre förtjänade detta namn.

— Vet frun, sade mor Karin en dag, att Maja i Vargnäset har fått bref från sin syster i Amerika, och hon skrifver — ja, jag vet rent inte, hur jag skall kunna säga det.

— Hvad menar du, frågade fru Haglund hastigt, i det blodet steg henne åt kinderna. Säg fort hvad det är.

— Jo se, där bor en svensk farmare ej långt ifrån där hon är, och en dag kom hon dit

. och fick se en främmande karl som gick där och arbetade, och hon kände igen, att det var ingen annan än herr Gottfrid.

— Gud vare lof och tack, utbrast fru Haglund, under det att tårarna strömmade ur hennes ögon, så har han då hört våra böner och låtit oss återfinna vårt barn.

Maja i Vargnäset blef uppsökt och brefvet från systern läst. Några närmare upplysningar om den förlorade funnos väl ej däri, men man hade dock nu en möjlighet att kunna sätta sig i förbindelse ned honom.

Båda föräldrarna skrefvo, i hjärtebevekande ordalag bedjande sonen att komma åter till hemmet, där deras famn stod honom öppen.

Och Gottfrid kom. Det var dagen före julaftonen som han åter trädde in i föräldrahemmet, där han ej befunnit sig på så många år. Han var väntad och mottogs med den innerligaste kärlek, utan att någon skugga från det förflutna tilläts att fördunkla det ljusa närvarande.

— Du har ju blifvit en hel karl, min gosse, sade patron Haglund, i det han förnöjd betraktade sin reslige son, och stark och frisk ser du ut också.

— Ja, jag har blifvit stark, sedan jag började arbeta, svarade Gottfrid. Det tog emot först, men det var ingen annan råd därborta, där jag ej hade någon mer än mig själf att lita på. Nu är jag van vid det och tänker fortsätta därmed, om pappa kan använda mig vid sitt landtbruk.

— Du skref aldrig till oss, Gottfrid, sade modern sakta, då de senare på kvällen voro ensamma en stund. Jag har väntat och längtat i många långa år.

— Jag tänkte nog flera gånger på att göra det, svarade han, men jag ville det ej, så länge jag endast var en fattig, simpel dräng; först skulle jag förvärfva mig penningar och anseende,

sedan ämnade jag komma hem som en fin herre, och då, tänkte jag, skulle jag nog bli välkommen.

— Ack Gottfrid, kära barn, kunde du tro så om dina föräldrar? Och tänk om du kommit hem först flera år härefter, är du säker om att du då skulle hafva funnit oss kvar i lifvet? Ser du ej, huru gammal jag blifvit?

Han svarade ej. Det hade blifvit sig så alldeles olikt i hemmet; han tyckte sig aldrig hafva rönt så mycken kärlek och hjärtlighet af sina föräldrar. Det kändes godt att komma in i det för honom iordningställda rummet, där allt var ordnadt med den vänligaste omtanke för hans trefnad. Nu skulle han trifvas hemma, det kände han, och fadern skulle ej få orsak till missnöje.

— Har du tid, mamma, att gå ifrån dina göromål just nu, frågade patron Haglund följande dag, julaftonen. Det är så vackert att vara där klockan 12, när julen ringes in.

Hon stod redan färdig att gå.

— Se, det var riktigt vackra kransar. Jaså, du har tagit af de hvita kameliorna, som voro utslagna, och satt dit. Ja, det var bra.

De gingo till kyrkogården, och Gottfrid följde med. Under vägen fick han höra om den lille fosterbrodern, som han förut knappt vetat om; och fastän han var långt ifrån att genomskåda alla direkta och indirekta följder

af det späda barnets korta jordelif, erfor han dock en aning om att Oskars upptagande i hans föräldrahem måste hafva stått i något sammanhang med förändringarna där.

De stodo vid de tre små grafkullarna och lade ned kransarna på dem. Solen sken mildt på den snötäckta marken, några småfåglar hoppade på grenarna öfver deras hufvuden, och nu började klockorna ringa in julen.

— Tre af oss äro hemma, må vi tre som ännu äro kvar på jorden följa dem efter, sade fru Haglund allvarligt.

— Ja kära mamma, Gud gifve det, svarade patron Haglund; men nu är det nog bäst, att vi gå hem igen, annars kan du stå och förkyla dig. Se där kommer prosten. Mjuka tjänare, herr prost, lycka till en god jul.

Prosten gick fram och hälsade på familjen Haglund, därvid uttryckande sin glädje öfver att se Gottfrid hemkommen.

— Ja, nu äro vi samlade^ så många som finnas kvar af oss, sade patron Haglund, och nu hoppas jag vi få tillbringa våra återstående dagar tillsammans. Vi börja bli gamla, mamma och jag, men Gottfrid har ett långt lif för sig, och han kan hinna uträtta mycket här i världen.

— Jag tänker, att vikten och värdet af vårt lifsarbete ej mätes efter tiden, svarade prosten. Hvem tänker på t. ex., att ett litet barn, somtages bort i sina späda år, har haft en uppgift att fylla? Och ändå kan man ju icke undgå att se, att mycken välsignelse kommit i edert hus genom den lille, som hvilar här.

Fru Haglund såg på honom med en talande blick. Gottfrid tycktes blifva uppmärksam.

— Jag har tänkt ibland, återtog prosten, att ett sådant där litet barn kan visa oss, huru vi skola fylla vår uppgift. Det är helt enkelt hvad det bör vara, det gör just hvad man väntar sig af det, växer och utvecklar sig enligt de lagar Gud fastställt. Skulle ej vi, Guds barn, göra mest nytta genom att handla just på samma sätt? Värden såsom barn.

Patron Haglund uppfattade väl icke fullt meningen i prostens ord, men han torkade sig i ögonen och svarade:

— Herr prosten har alldeles rätt.

Men Gottfrid betraktade tyst och tankfull den lilla kullen. Hvilket omdöme skulle väl kunna fällas om hans lif? Hade det också varit till välsignelse? Skulle det kunna blifva det hädanefter? En ny och förut okänd längtan började vakna inom honom, längtan att finna en högre uppgift för sitt lif, att sträfva efter någonting bättre än det som endast tillhörde jorden.

Hade det lilla öfvergifna barnet ej haft något att göra här i världen?

-

Bara en obetydlighet.

Skulle hon stanna kvar eller gå därifrån?

Hon stod inklämd bland den väntande folkmassan på trappan vid västra ingången till Östermalms kyrka. Där skulle den dagen en främmande präst predika, hvilken alltid drog mycket folk. Man fick vara ute i god tid för att få plats i den kyrka, där han lät höra sig.

Skriftermålet pågick, och dörrarna skulle öppnas först klockan half elfva. Det var en kall, blåsig dag i början af våren, och man frös därute på trappan. Trött och sjuk kände hon sig också; hon hade varit uppe tidigt och gått en lång väg, och nu fick man ej slippa in, utan måste stå där och vänta i trängseln. Icke hade hon heller någon bänkplats i kyrkan. Och när alla dessa människor skulle skynda in genom porten och därinne möta dem som kommo från de andra ingångarna, då skulle det nog icke blifva lätt att skaffa sig en sittplats för den som var en smula försagd af sig.

Ack, hon hade längtat så mycket efter denna gudstjänststund. Hon hade känt sig nedtryckt en lång tid och hade hoppats att här finna den vederkvickelse hon väl behöfde. Men det var nu ej mycken utsikt därtill. Stå under gudstjänsten förmådde hon icke. Trängseln blef alltjämt större. Det var knappast möjligt att komma därifrån heller.

— Har ni bänkplats, frågade en vänlig röst i närheten.

Hon såg upp. På trappsteget närmast framför stod en dyrbart klädd dam med ett godt och vänligt ansiktsuttryck. Hennes blick hade flere gånger med ett visst deltagande hvilat på det bleka fruntimret bredvid henne.

— Nej, det har jag icke.

— Tag då min nyckel. Det är första bänken till vänster framför tvärgången. Sitt kvar under psalmen, så kommer jag och hämtar nyckeln.

— Tack, men ni själf då?

— Åjo, jag får nog plats ändå. Jag ser en bekant där borta, som kanske har rum åt mig.

Dörrarna öppnades i detsamma, och de båda blefvo skilda åt. Den vanliga oron uppstod, man skyndade in i de lediga bänkarna, och inom några minuter voro de flesta platserna i det rymliga templet upptagna. Det var nu

ej tillfälle att på vanligt stockholmsmanér sätta sig ytterst i banken och i en ständigt växande rad stiga ut på gången för att låta alla som ville in gå förbi sig, ej heller att lämna några platser tomma längst in i bänken och helt belåten se sina medmänniskor stå på gångarna.

Den bleka skulle säkert icke lyckats tränga sig fram till någon sittplats, om hon ej haft sin bänknyckel. Snart satt hon rymligt och bekvämt i den anvisade bänken. Hon såg sig om efter den okända, men denna syntes ej till. Hon hade tydligen icke fått eller sökt någon af de främsta platserna.

De förhoppningar, som fört den trötta och betungade till kyrkan denna dag, blefvo ej svikna. Ett lefvande och kraftigt evangelium förkunnades, och hennes försmäktande själ in-drack begärligt nådesanningarna, liksom den torra jorden regnet från himmelen. En ny kraft inströmmade i hjärtat, hon kände sig lyft högt öfver jordens sorger och bekymmer, liksom buren på örnvingar. Nu kunde hon återvända till sitt hem och sina plikter och med gladt mod möta de svårigheter som funnos där.

Folket hade lämnat gångarna och psalmen var sjungen, då den vänliga damen i sammetskappan med det dyrbara pälsbrämet stod vid bänkdörren.

— Jag hoppas, att ni har suttit bra? Åh,nu ser ni ju riktigt rask ut, ej så blek som därute på trappan.

— Nej, jag har fått en rik vederkvickelse. Och det är till stor del er jag har att tacka därför, som beredt mig denna förträffliga plats.

— Åh, det var ju ingenting alls att tala om, bara en obetydlighet.

Hon lade nyckeln i fickan och gick med en vänlig hälsning.

Men den, åt hvilken hon afstått sin bekväma plats för att själf söka sig en, var af en annan mening. Då hon vid godt mod och stärkt för lifvets strider vandrade hem, tänkte hon på den bägare kallt vatten, som icke skall blifva utan lön.

-

Ändå mindre.

Kanske att det kom an på det ruskiga vädret, blåsten och kylan, att människorna voro så ovanligt snäsiga och ogena den där kvällen — eller var det måhända jag, som af denna eller någon annan orsak var mera ömtålig än annars? Säkert är, att det blef mer och mer otrefligt. Duggregnet fördunklade skenet från gaslyktorna, och de fotgängare som befunno sig ute tycktes hafva en synnerlig smak för att gå på orätt trottoar och med sina paraplyer hindra dem som iakttogo lagens förordning.

Jag vek af på en af sidogatorna från Drottninggatan för att uppsöka en bildhuggareverkstad, dit jag hade ett ärende, en kommission från landet, som ej tålde uppskof. Husnumret var uppgifvet, men fåfängt ansträngde jag mina ögon för att i den dunkla belysningen urskilja de otydliga siffrorna.

— Kan du se hvad det står för nummer öfver den där porten, frågade jag en halfvuxen pojke.

Han betraktade mig med försmädlig min, stack en illaluktande cigarr i munnen och vände sig bort.

Jag hade kallat honom du! Om jag sett cigarren förr, så hade jag väl förstått att titulera honom för herre. Då hade det kanske lyckats bättre.

Jag gick in i en brödbod och frågade höfligt, om det var bekant hvar den nämnda verkstaden fanns.

— Jag »expierar» alltid mina kunder i tur och ordning, svarade i hvass ton frun som rådde om boden.

— Ber om ursäkt.

Hon affärdade den person, som varit inne dä jag kom och vände sig därefter med en sidoblick på mig till en gosse, hvilken inträdt senare. Hon skulle straffa min ouppmärksamhet. Jag kände mig emellertid ej för tillfället hågad att låta uppfostra mig af brödfrun, utan gick min väg.

— Jo, de äro just trefliga, ljöd det efter mig, och då jag vände mig om för att stänga dörren, såg jag frun följa mig med en retsam blick.

Våt, trött och förargad efter ännu flera misslyckade försök, tänkte jag uppgifva hela saken för den kvällen, då jag inne på en gård träffade på en arbetskarl, som höll på att laga en kärra,2 8 SM^ LJUSGLIMTAR.

— Jaså, bildhuggareverkstaden? Jo, jag skall visa frun — akta sig här, det är mörkt i portgången —

Han lade handen på min arm, på ett så vänligt och aktningsfullt sätt, att ej ens den mest har hj artade hade behöft blifva skrämd.

— Se, det är så, att husnumren ha blifvit ändrade nu nyligen, så det kunde nog vara litet villsamt att hitta dit, förklarade han välvilligt, under det han följde mig på gatan. Här är det nu, 27 i stället för 19. Det är inne på gården. Jag skall följa med, ifall frun är rädd; där är litet mörkt och kan finnas saker framme, som man kan falla på.

— Tack, tack för anvisningen och hjälpen, sade jag, då vi kommit fram till dörren. Får jag lof —

— Ah, för all del, det behöfs visst inte, det var ju rakt ingenting att tacka för en gång, svarade han, men tog dock med tydligt välbehag emot den 25-öresslant jag räckte honom.

— Tack för vänligheten, tillade jag, då han vände sig om för att gå.

Det var bestämdt ej lika mörkt och ej lika obehagligt väder, då jag en liten stund därefter kom ut på gatan igen, och människorna gingo ej så mycket i vägen som nyss förut — eller var det kanske jag, som nu helt beskedligt vekundan äfven för dem som gingo på orätt trottoar, var det jag som såg allting litet ljusare än för tio minuter sedan? Hvem vet huru mycket några vänliga ord, en liten obetydlig, men villigt gjord tjänst ibland kunna åstadkomma?

-

Fru Anderssons uppoffring.

Kom nu, lilla Olle, så gå vi in igen. Nu har du varit ute och haft trefligt länge och hämtat frisk luft. Nu gå vi hem, gossen min.

Den talande var en liten gumma i doffelkappa, guttaperkakängor, bahytt och kaninskinnsmuff med urblekt rödt foder, den tilltalade en brun och hvit pudeltax, promenadplatsen Adolf Fredriks kyrkogård.

De styrde kosan åt Badstugatan och gingo snart in genom en port och öfver en gård till ett hus på andra sidan därom.

Fru Andersson steg långsamt upp för de branta, smala trapporna, och Olle följde troget efter. Det är litet

besvärligt att bo tre trappor upp, när man börjar bli till åren, men det har också sina fördelar, först och främst att hyran är billigare. Huset var egentligen ej mer än två våningar högt, men fru Andersson bodde på vinden, där det fanns tvenne små lägenheter. I den andra, som innehöll ett kök jämte rummet, bodde en snickare med sin familj.

— Nej hör, så han hostar, den stackarn, tänkte fru Andersson, under det hon steg upp för den sista trappan. Jag får väl lof att gå in sedan och höra efter huru det är med honom.

Hon öppnade dörren till sitt eget lilla nätta och trefliga rum.

— Torka nu tassarna, Olle, kom ihåg, att det är nyskuradt.

Olle sparkade eftertryckligt i en liten trasmatta vid dörren, ditlagd, som det tycktes, för detta ändamål.

— Nu sätta vi på kaffepannan och få oss en liten tår, sade fru Andersson och började syssla vid kakelugnen, alltjämt småpratande med Olle, som bekvämt lagt sig till ro på sin egen matta i vrån mellan sängen och eldstaden.

— Tyst, jag tror det kommer någon på vinden — hvem kan det vara? Jag känner icke igen stegen. Jaså, det var någon bekant till Sandbergs, det går i deras dörr. Nej, nu kommer det hit ändå.

En knackning hördes.

— Var så god och stig in.

— Nej, hvad ser jag -— är det icke friherrinnan, som gör sig så gemen och kommer och hälsar på mig! Nå, det var då en för obegripligt stor glädje.

— Ja, när jag nu ändtligen en gång kommit till Stockholm, tyckte jag det skulle vara roligt

att få se Sofi igen. Jag har ej glömt, huru snäll Sofi alltid var mot mig och syskonen, då vi voro barn, och det är alltid en glädje att få se det här vänliga ansiktet.

— Ah, så god friherrinnan är, det var väl ingenting att tala om.

— Man lär sig mer och mer att sätta värde på sådant. Men jag får lof att riktigt se mig omkring. Här är bra trefligt och fint.

— Aja, man får väl försöka hålla så snyggt man kan omkring sig. Ja, Gud vare lof för ett eget hem, om det än är tarfligt, och min bärgning har jag också.

— Och ett trefligt sällskap, tillade friherrinnan, visande på Olle.

— Ja, det förstås, det kan väl tyckas öfverflödigt, att en sådan som jag håller sig med hund.

— Det kan väl ingen undra på att den som bor alldeles ensam vill hafva någon lefvande varelse hos sig.

— Ja se, go'a friherrinnan, det är nu någonting alldeles särskildt med det här hundkräket. Det var så, att min systerdotter, friherrinnan vet, blef gift med en arbetare på Kungsholmen, och många små barn fick hon, och den äldsta, hon hette Karolina, blef sjuk, det är nu sex år se'n dess, och flickan var då fem år. Det var svårt för henne därhemma, för de hade inte mer än ett rum. och flickan for illa förstås,

modern kunde inte hjälpa det. Annars är nog karlen nykter och ordentlig, men han hade just icke mycken förtjänst då, nu är det bättre. Och därför så tog jag lilla Karolina hit till mig. Hon fick lungsot till slut, barnet, och hon låg så stilla och snäll där i sängen, och om dagarna var hon uppe en stund och satt just i den här samma länstolen, som friherrinnan är så god och sitter i nu. Det vardt långsamt för henne, kan veta, och jag visste inte hvad jag skulle hitta på att roa henne med. Så kom jag ner i kryddboden här i hörnet en dag, och då var där en bonde från landet, och han hade med sig en hundvalp, som var fyra månader, och det var just den här. Bonden hade försökt att få sälja valpen, sade han, men ingen ville ha den, och därför skulle han ta hem den igen och dränka den. Och då kom det för mig, att han kunde göra Karolina nöje.

— Kan jag inte få honom, så gärna som han skall dränkas, tyckte jag.

— Får väl gå för det då, sa' bonden, och så tog jag Olle med mig upp. Ack, hvad Karolina blef glad! Och så roligt hon hade af honom sedan! Ja, det glömmer jag aldrig. Det var hon som bestämde, att han skulle heta Olle.

— Huru länge lefde hon sedan, frågade friherrinnan.

— Hon var hos mig åtta månader precis. Till slut orkade hon inte sitta uppe, utan hon \å.g jämt, men alltid så hade hon roligt af Olle. Han var inte så tokig med att leka och fara omkring på golfvet som den första tiden, för han var ju äldre och förståndigare än då; men han låg på täcket bredvid henne och såg på henne så troget, och så klappade hon honom med sin lilla magra hand. Ack, det kära barnet!

Fru Andersson torkade sig i ögonen med förklädessnibben.

— Ursäkta, go'a friherrinnan, men det tar mig alltid så djupt, när jag tänker på lilla Karolina. Det var ett sådant kärt barn, och hon sade ofta på sista tiden: Moster, sade hon, jag är så trött, jag vill gå till Jesus —

— Och nu är hon bärgad undan alla sorger och lidanden, tänk på det, Sofi.

— Ja, det förstås, nog är det fröjdefullt att veta. Men så tomt det var efter henne den första tiden! Det är nu fem år se'n, men det är som det vore i går. Och nu, ser friherrinnan, tycker jag, att Olle är liksom ett arf eller ett minne efter flickan, och därför kan jag inte förmå mig att skiljas från honom.

— Hvad skulle det också tjäna till? Han lär väl ej kosta mycket att föda, tänker jag.

— Nej för all del, han äter så litet, men det är skatten förstås. Den har varit tio kronor

förut, och det var nog drygt det, men nu har den blifvit höjd till femton. Det är mycket pengar det, må friherrinnan tro, för en fattig änka, men jag har ju min lilla pension efter min gubbe och så mina räntepengar, och så äro alltid generalens — friherrinnans föräldrar — så snälla och tänka på mig till julen, och hur det är, så knallar man sig fram.

— Och Olle behöfver ej sälta lifvet till för den höjda skattens skull.

— Ånej, det behöfver han nog icke. Pengarna ligga redan aflagda i byrålådan, femton kronor.

Efter ännu en stunds samspråk lämnade friherrinnan sin barndoms vårdarinna, följd af denna till trappan.

— Gud välsigne henne, hon är då alls icke högmodig, fast hon är förnäm, tänkte fru Andersson, då hon sett sista fliken af friherrinnans plyschkappa försvinna och vände sig om för att gå in till sig igen.

— Det var svårt hvad den Sandberg hostar, jag skall väl höra efter huru där står till, jag har ej sett till dem sedan i förrgår.

Fru Andersson var alltid välkommen hos snickarens; där såsom annorstädes såg man gärna hennes glada ansikte med de vänliga ögonen och lyssnade med nöje till hennes ord, som aldrig voro bittra eller skarpa.

— Hur står det till med Sandberg? Hostan är svår ännu, hör jag.

— Ah tack, som frågar, nu är det ingen fara längre, i morgon får jag börja arbeta på verkstaden igen.

— Det är icke godt att vara sjuk för den som har många att försörja med sitt arbete.

•— Men det finns också många som hjälpa en, svarade Sandberg tacksamt. Fri läkarehjälp har jag fått och understöd ur sjukkassan för hvar dag jag ej förmått arbeta; men det förstås, att visst är förtjänsten större, om man är frisk.

— Doktorn föreskrifver stärkande föda, inföll nu hustrun med en viss bitterhet. Jag undrar just, hvar fattigt folk skulle taga den ifrån. De rika tro väl, att man får allt sådant där för intet, de som aldrig veta hvad det är att sakna det nödvändiga.

— Kära Hedda, det ha vi ju aldrig behöft göra hittills, svarade mannen saktmodigt, och jag hoppas,, att vi med Guds hjälp icke heller skola komma att göra det härefter. Jag blir nog snart stark igen, och då blir allting bättre.

— Ja, du ser allting så ljust, du. Men nog får Fredrik uppge sin plan för i år, och hvem vet, om det någonsin kan bli något af sedan?

— Hvad har Fredrik för planer, frågade fru Andersson.

— Jo se, det är som så, att han går och

arbetar hos en smed, som fru Andersson vet, svarade snickaren. Det är en förståndig och hygglig karl, och han sade en gång åt mig, att Fredrik hade gåfvor för det mekaniska och att man borde låta honom få gå i någon sorts lära. Det var ett sådant ställe han nämnde om; som skulle vara bra, men det kostade femton kronor om året, och så finge jag föda och kläda gossen under tiden, för han kunde just ingenting förtjäna då. Det skulle allt dra om några år, ifall han skulle lära sig riktigt, men sedan kunde han få bra anställning och hade en säker utkomst för framtiden. Anna skall ut i tjänst nu, så att vi kunde nog ha honom hemma, fast det kanske blefve litet knappt ibland; det värsta blir väl med pengarna. Jag hade femton kronor aflagda, och han skulle få börja som i slutet på nästa vecka, för det skulle vara rätta tidpunkten just nu; men så kom sjukdomen, och det har nu gått åt alltsammans, hur mycket vi än försökt spara.

— Och Fredrik får bli smedgesäll i all sin tid, inföll hustrun.

— Det kan väl komma bättre tider, tröstade mannen. Nog blir det bra för honom också, om han är arbetsam och nykter.

— Jag var hos konsulns i går och lämnade den där ramen du gjort åt fröken, återtog hustrun. Den kostade tre kronor, och det vardt

minsann ej många öres förtjänst; men tyckte hon inte ändå, att det var för dyrt, och ville pruta på den? Så kom fadern i detsamma och skulle gå ut, och då sade hon åt honom: pappa lilla, mina ridbiljetter äro slut, jag måste ha pengar med mig i dag. Och konsuln han skrattade och sade, att det var aldrig någon ände på infall och upptåg och allting kostade pengar, och så tog han upp sedlarna och gaf henne tjugo kronor, det såg jag att det var. Och jag tänkte på Fredrik och hur svårt det var för oss att få ihop något åt honom.

— Kära Hedda, vi få ej tänka på det sättet. Det är ju att hafva lust till sin nästas hus.

— Om jag bara kunde komma ifrån och hade några hus att gå och hjälpa till i, så kunde jag alltid förtjäna något. Men jag har ju aldrig gjort sådant förut och kan ej gå från barnen heller.

Fru Andersson hade tyst åhört de båda makarnas samtal. Det var något däri, som träffat henne djupt. Fadern hade sparat ihop femton kronor för att möjligen kunna bereda sin son en bättre framtid, och hon hade aflagt en lika stor summa till skatten för Olle. Hon tog snart afsked och gick in till sig.

Den där tanken lämnade henne ingen ro, och ändå sträfvade hon ihärdigt emot att tänka den till slut. Då hon på kvällen slog upp sin bibel

för att läsa det kapitel, som var i ordningen, var det just det femtonde hos Matteus, och där fann hon de orden: Det är orätt att taga brödet ifrån barnen och kasta det för hundarna.

Fru Andersson ryckte till. Var det så hon gjorde? Men hon hade ju ingenting tagit ifrån sina fattiga grannar, icke för ett öres värde, nej, det hade ju varit alldeles förskräckligt. Men fru Andersson var för mycket hemmastadd i Guds ord och hennes samvete alltför upplyst, för att hon skulle kunnat undkomma på denna väg. Kon visste mycket väl, att det heter: Hvad I icke hafven gjort en af dessa minsta . . . Måste hon då taga sina femton kronor och betala för Fredrik och låta hunden dö — Olle som varit hennes trogna och allra käraste sällskap i många år och som var henne särskildt kar för lilla Karolinas skull? Och tänk så fasligt att gå till veterinären med honom och låta taga lifvet af det lilla vänliga kräket.

Hon såg på hunden. Han hade redan intagit sin vanliga plats på sängen, där han brukade ligga vid hennes fötter.

Just nu såg han upp på henne med sina kloka ögon; fru Andersson kände sig nästan rädd, att han skulle förstå hvad som rörde sig inom henne.

Nej, aldrig kunde hon offra sin Olle!

När hon lagt sig, kunde hon ej somna för de där tankarna. Han kostar ej mycket att

Små ljusglimtar. 4underhålla, hade friherrinnan sagt, och det hade hon hållit med om. Hon hade egentligen aldrig gjort sig reda för hvad födan för hunden kunde gå till. Hon gaf honom mest af sin egen mat, ty han åt nästan hvad som helst. Litet skrapkött kunde hon väl köpa ibland på torget, och mjölken gick kanske sammanlagdt ej till så litet, ty den tyckte Olle om. När allt räknades ihop, torde det väl ända ha gått till några öre om dagen, fyra eller kanske fem. Det blef ända en Jiten summa på året, det kunde fru Andersson nog tänka sig, ehuru hon ej förmådde på rak arm säga huru stor den kunde bli. Tänk, om de penningarna i stället användts för att åtminstone om söndagarna bjuda Sandberg på litet stärkande mat, hvaraf han var i så stort behof?

Hvad behöfde hon oroa sig för Sandbergs? Han var ju nästan frisk nu och skulle återtaga sitt arbete, och Fredrik kunde väl nöja sig, om han också ej finge komma högre upp i världen.

— Skall jag taga vara på min broder? Hvad I hafven gjort en af dessa minsta, det hafven I ock gjort mig.

Nog ville hon gärna göra hvad Gud bjöd och älska sin nästa som sig själf. Men icke skulle hon väl därför vara skyldig att offra sin oskyldiga glädje och skiljas från det trogna djuret.

— Huru mycket mer är ej en människa än ett får, stod det ju; här var det nu visserligen en hund det var fråga om, men det kunde då vara enahanda.

Hon vred sig oroligt af och an. Hvad behöfde just hon göra någonting för snickaren och hans familj? Kunde ej konsuln, som var så rik, eller hans dotter, som fick så mycket pengar hon ville att kasta ut på onödigheter, lika väl hjälpa dem? Åtminstone kunde de väl låna Fredrik den. elär lilla summan. Men så rann det henne i minnet: Hvad kommer det dig viel? Följ du mig.

Hon fick ingen ro de följande dagarna heller. Hon undvek att gå in till grannarna, men det hjälpte ej. Fredrik mötte henne i trappan och såg så vänligt på henne, men tillika sorgset, tyckte hon, och hon hörde snickaren hosta, när han gick till sitt arbete och kom hem. Det var en svår strid.

På söndags eftermiddagen läste hon det andra kapitlet i det andra brefvet till Korintierna och stannade för de orden: Kristi kärlek tvingar oss, Kristi kärlek — nog hade hon i rikt mått blifvit delaktig af den; hon måste tänka efter och påminna sig huru mycken nåd och barmhärtighet hon rönt under hela sitt lif och i hvarje stund åtnjöt. Hon begrundade detta, till dess hennes hjärta blef glödande af tacksam

kärlek och glädje. Kunde hon säga nej till något som han manade henne till? Här var ett tillfälle att visa sin tacksamhet genom att offra något för honom, som offrat så oändligt mycket för henne. När Herren själf sagt, att han ansåg hvarje tjänst mot sina små såsom bevisad honom själf, skulle hon då icke med glad villighet begagna detta tillfälle att tjäna honom, sin frälsare? Hon kände det ljufliga tvånget, Kristi kärleks tvång, segern var vunnen, offret var gifvet i hjärtat, och det skulle snart också göras i den yttre handlingen.

Det var ej utan, att modet sviktade en smula, när hon såg på sin Olle, som låg lugnt sofvande med hufvudet hvilande på framtassarna. Hvad det ändå skulle bli tomt efter honom! Men det var ju skamligt att tänka så, när hon ägde en rikedom, en salighet, mot hvilken allt jordiskt var ringa och ej ens värdt att nämnas.

På måndags morgon gick hon och köpte riktigt rar oskummad mjölk, ty Olle skulle få sig ett godt mål, innan hon gick med honom. Han åt upp alltsammans med synnerligt välbehag, slickade sig om nosen och gaf till känna sin tacksamhet. Fru Andersson tog på sig ytterkläderna, lockade på Olle, stängde dörren och gick.

Det var en tung vandring. Hädanefter skulle hon få gå utan sitt lilla sällskap. Och

hunden följde henne så förtroendefullt och visste ej, att hon förde honom till döden.

— Abraham var villig att offra sin enda son, skall jag då icke kunna offra ett djur, tänkte fru Andersson och sväljde gråten.

Det gick hastigare och lättare med det sista, än hon tänkt. Allra mest kände hon sig tröstad af den vissheten, att Olle alls icke förstått hvad man ämnade företaga sig med honom.

Hon gick hem, kastade en blick på mattan, där han brukat hafva sin plats, drog ut byrålådan och tog fram de femton kronorna. Därpå gick hon öfver vinden och knackade på grannarnas dörr.

De sutto just och åto middag. Fru Andersson var litet förlägen för huru hon skulle framställa saken.

— Det är nu på det viset, ser Sandberg, att jag hade de här pengarna aflagda för något som de nu icke behöfvas till, och jag tänkte därför, att de kunde användas för Fredrik. Och så har jag tänkt som så, att jag kanske kunde hjälpa till litet ibland och laga maten och se efter de små barnen, eftersom jag just icke har något särskildt att göra, och så kunde Hedda då få mera tid att gå ut och förtjäna. Jag tror säkert, att hon kan få arbete hos generalens, jag skall gärna gå dit och rekommendera henne.

Stor blef öfverraskningen och tacksamheten

hos de fattiga grannarna. Det fordrades mycken öfvertalning, innan fru Andersson kunde förmå dem att mottaga den erbjudna hjälpen; snickaren förklarade, att penningarna kunde han då absolut icke taga emot på annat villkor än som lån. För det andra anbudet voro båda makarna hjärtligt tacksamma.

— Ser du, att Gud hjälpte oss ändå, sade mannen, då fru Andersson gått.

— Ja, hon är en riktig kristen hon, svarade hustrun och nickade åt det håll, där deras granne försvunnit. Vore alla, som kalla sig med det namnet, sådana som hon, så vore det väl.

— Vi få väl först och främst söka laga så, att vi själfva bli lika henne, svarade mannen leende.

Men när fru Andersson kom in till sig, drog hon ut en byrålåda och tog fram en pappask, som innehöll några reliker, mest småsaker som tillhört Karolina och som icke hade något värde för andra. Dit lade hon Olles halsband.

— Det är förunderligt, att jag kan känna mig så lätt till sinnes ända, tänkte hon, jag trodde det skulle bli mycket svårare. Måtte de icke sätta an mig med för många frågor om hvart hunden tagit vägen, ty ljuga vill jag då icke. Det blir väl bäst att säga som sanningen är.

* * *

När Fredrik glad och hurtig kom hem om kvällarna och berättade om sitt arbete och gjorde upp planer för framtiden, och då fru Andersson stod i Sandbergs kök och smugglade in hvarjehanda »stärkande födoämnen» i snickarens middag, som hon lagade till, eller då hon gick ut på kyrkogården med de små barnen och lät dem leka där, då föll det henne aldrig in att tänka, att hon gjort en uppoffring.

Men det hade hon ändå gjort.

-

Tal och tystnad.

Kära Charlotte, det är ju ingen människa som förnekar, att doktor Salvenius är en hygglig karl, mycket hygglig, ja till och med alldeles utmärkt, om du så vill, och att han är en skicklig läkare är ju hela staden ense om. Men nog får du väl ändå medge, att han har sina besynnerliga idéer emellanåt.

— Åja, nog skiljer han sig i åtskilliga fall från vanliga människor, det medgifves, svarade den tilltalade, men icke vet jag precis, om han därför bör anses besynnerlig; snarare skulle jag vilja påstå, att han borde kallas klokare just för det som folk finner underligt hos honom.

— Skulle ej fru borgmästarinnan vilja gifva oss ett belysande exempel, yttrade major Sabelfelt, en af storheterna i den lilla staden och särskildt det kotten, som för tillfället var samladt. Jag har nu varit borta från hemorten i nära ett år, och då jag reste härifrån, hade de älskvärda damerna ännu ej hunnit upptäcka den nye doktorns fel, utan endast hans dygder och

förtjänster. Då hörde man hans lof sjungas från alla håll.

— Det finnes somliga, som hålla på med det ännu i dag, svarade borgmästarinnan med en liten sidoblick på fröken Charlotte. Jag vill visst icke heller säga någonting ondt om honom och erkänner mycket gärna hans värde. Men litet underligt, minst sagdt, är det sätt, hvarpå han fördelar tiden mellan sina patienter.

— Huru så? Skulle han möjligen hafva försummat sig?

— Det vill jag visst icke påstå. Han kommer naturligtvis alltid, när man direkt skickar bud efter honom. Men man kunde väl ända vänta, att han någon gång skulle göra ett besök själfmant och underrätta sig om ens välbefinnande. Man har ju många små krämpor, som man aldrig talar om, utan naturligtvis bär med tålamod och tystnad; men just därför kännes det så mycket mer uppmuntrande att röna en smula vänligt deltagande. Min man har också årsackord med doktor Salvenius. Det var rätt obehagligt för honom att ej vända sig till förste stadsläkaren, som var äldre på platsen och därför med skäl kunde anse sig förbigången; det vore väl därför icke alldeles oberättigadt, om man väntade sig en smula — jag vill ej säga tacksamhet — men —

— I synnerhet som det ju var en ofantligt

stor rekommendation för honom som nykomling att få det förnämsta huset i staden, sade majoren med en bugning.

— Åh, jag ber, intet smicker! Men som sagdt, han kommer när han blir kallad, ordinerar och går sin väg. Högst sällan låter han se sig här annars. Icke hade han tid att göra oss den äran i kväll t. ex., fast jag lät honom veta, att vi hade så rart sällskap att bjuda på som major Sabelfelt.

— Förmår ej vår charmanta värdinna att locka honom, hvem skulle väl vara nog förmäten att då tro sig kunna göra det, svarade majoren. Men doktorn har visst stor praktik, har jag hört, både i staden och på landet, och tjänsten går framför allt, som ni vet, min nådiga.

— Han har stor praktik, det vet jag, dock icke mer, än att han har många lediga stunder. Och det är just hans sätt att använda dessa, som jag och många med mig ovillkorligen måste finna besynnerligt, minst sagdt. Han gör också visiter, må herrskapet tro, utan att vara kallad, men hos hvilka? Jo, hos hvarjehanda beskedligt men tarfligt och obildadt folk, människor utan den ringaste uppfostran. Det är för besynnerligt, ty han är verkligen en fint bildad man, musikalisk och beläst och har rest utomlands mycket, en riktigt human person.

— Han uppsöker väl det sällskap, där han

finner sig bäst och där han anser sig kunna vara till mesta nyttan, dristade fröken Charlotte sig till att invända.

— Min lilla Charlotte, man kunde verkligen börja anse dig också en smula besynnerlig, svarade borgmästarinnan med värdighet. Man skulle i sanning kunna draga högst märkvärdiga slutsatser af dina yttranden, om man ville vara elak. Emellertid tänkte jag saga, tillade hon, vänd till majoren, att han ibland lär tillbringa hela timmar på försörjningsanstalten, dar han är läkare. Där har han ej så ondt om tid som annars, utan kan sitta och prata med gubbarna och gummorna långa stunder — det måtte vara högst intressant! Och på samma sätt med patienterna i staden. Många gånger har min man, då de mött hvarandra på gatan, bjudit honom att komma in på kvällen och spela ett parti bräde, men bevars väl, det är aldrig tid med sådant. Det vore väl ändå ej mer än ett vanligt tillmötesgående, tycker man, om han nu än skulle ha så förfinad smak, att han ej kunde finna sig här i vårt hus —

— Dålig smak, fru borgmästarinnan. Förlusten, blir helt och hållet på hans sida.

— Och säger min man: titta upp en stund till min hustru, hon vill nog gärna tala med bror, så frågar han genast: är borgmästarinnan sjuk? Och min Arthur är som andra herrar,

de tro aldrig, att man kan ha något ondt, om man ej lägger sig till sängs.

—: Hvem skulle också icke blifva bedragen af ett så blomstrande och ungdomligt utseende, inföll majoren.

— Ack, hvilka artigheter de militärerna förstå sig på att säga! Men ytan är ej att rätta sig efter, min bäste major; ifall jag skulle tala om alla mina lidanden, som ingen vet om — mina nerver t. ex. -

— Ah, min allra bästa fru borgmästarinna, utropade majoren förskräckt, ni skulle ej åstadkomma annan verkan därmed än att vålla äfven mig ett djupt lidande — deltagandets —

— Jag talar heller aldrig därom, svarade borgmästarinnan undergifvet, jag vill visst icke plåga min omgifning, ingen skulle ändå förstå mig. Men nog tyckes det i alla fall, att en läkare af intresse för sitt kall om också ej för sin patient, borde kunna ägna sin uppmärksamhet för en stund åt dylika meddelanden.

— Utan tvifvel, det vore ej mer än hans ovillkorliga skyldighet, svarade majoren tankspridd, tilläggande inom sig: åtminstone är det icke min, så mycket är nu säkert, och väl är det. Den arma karlen! Jag undrar visst icke på att han håller sig undan. Fasligt hvadTAL OCH TYSTNAD. 6 I

supén sitter långt inne i kväll. Men så måtte den väl i stället bli så mycket mera utsökt.

Föremålet för borgmastarinnans ogunst befann sig något tidigare samma afton verkligen ute för att göra ett besök, utan att vara kallad och utan att patientens tillstånd egentligen kräfde hans särskilda omsorger just den eftermiddagen.

I ett litet lågt trähus vid ena utkanten af staden bodde madam Svensson; där i småstaden hade man nämligen ännu ej helt och hållet afskaffat denna gammalmodiga titel. Det utgjorde ett ständigt ämne för grannarnas undran och väl också afund, att gumman Svensson, som ändå ej var så mycket sjuk, utan satt i sin länstol precis pä samma vis som hon suttit där i femton år, fick så ofta besök af den nye doktorn. Han var visserligen fattigläkare, men icke var han därför skyldig att gå dit, när han ej var kallad. Han kunde just ingenting ordinera för henne heller, ty hennes onda var obotligt, bara ge hennes litet lindrande saker. Ännu mer undran skulle det hafva väckt hos hans förnämare patienter, om de vetat huru långa stunder han kunde sitta hos den gamla,, när han var ledig från praktiken. Hvad kunde de väl hafva att säga hvarandra dessa två, som voro så helt62 SMA LJUSGLIMTAR.

olika i fråga om samhällsställning", bildning, ålder och snart sagdt alla lifvets förhållanden?

Doktorn sade i själfva verket ej mycket, men madam Svensson dess mer. Hon var af naturen utrustad med ett mer än vanligt stort behof af att meddela sig. Olyckligtvis hade hon icke någon talrik omgifning och nödgades därför oftast behålla inom sig själf hvad hon så obegripligt gärna ville ut med.

Hennes enda ordinarie sällskap och vårdarinna var dotterdottern, den trettonåriga Stina. Men Stina gick ännu i skolan och hade mycket att bestyra under den del af dagen, då hon var hemma. Hon hade därför ej långa stunder att höra på »mormors prat», som dessutom förekom henne ganska olägligt, dels emedan hon hört alltsammans flera gånger lörut, dels emedan hon gärna själf förde ordet.' Ja, Stina hade ärft sin mormors svaghet i full mått. Oaktadt sin ungdom var hon redan så känd för denna ovana, att hon allmänt gick under namnet Slammcr-stina. Det sårade henne djupt, hvar gång hon hörde detta Öknamn, hvarmed vänner ocli kamrater och äfven åtskilliga äldre personer aldrig försummade att vid hvarje förekommande anledning hälsa henne. Hon lofvade också gång på gång, att hon »aldrig skulle tala om något för dem mer, om hon också fått veta det allra roligaste eller märkvärdigaste i världen, nej, icke om deTAL OCH TYSTNAD. 63

allesammans låge på knä och tiggde och både henne om det». Dylika hotelser framkallade alltid stor munterhet, ty man visste mycket väl, att Slammerstina aldrig kunde tiga med livad hon visste.

Mormor hörde nog rätt gärna pä hennes små meddelanden från den yttre världen, men hon lefde ändå helst i en annan tidrymd med sina tankar, i sin länge sedan försvunna ungdomstid. Hvad som i det närvarande mest sysselsatte henne var hennes sjukdom, dess uppkomst och utveckling, som hon med aldrig svikande intresse och

stor grundlighet beskref för hvarje besökande, som stannade inne nog lång stund för att låta henne komma in i ämnet.

— Det ginge väl an att besöka de fattiga, om man bara finge ge dem hvad de skola ha

o o

och sedan gå sin väg, sade en af de yngre medlemmarna i stadens skyddsförening. Men det är alldeles olidligt att sitta där och höra pä deras långa historier. Om man ibland tänker, att man väl ända skall säga ett vänligt ord och så helt oförsiktigt råkar göra någon fråga, jo, då är man fast. Det är alldeles obegripligt hvad de finna för ett nöje i att meddela sig, och naturligtvis skola de alltid komma fram med alla sina olyckor och sorger.

— Hvilket nog lär hafva sin ganska naturliga orsak, svarade fröken Charlotte, som också

var medlem af skyddsföreningen. Hvar och en talar nog helst om det som ligger en närmast, det man lefver och rör sig i.

— Ja, det är ju fasligt bedröfligt, att så många människor hafva det svårt här i världen, inföll den tredje af damerna. Jag försäkrar, att när jag varit ute bland de fattiga, känner jag mig riktigt sjuk. Det är ej blott för den osunda luftens skull, som man får inandas i deras usla bostäder, utan ännu mera för det sorgliga intryck det gör på mig att se allt elände och nöd utan att kunna afhjälpa det. Vi hafva ju ändå jämförelsevis litet att ge, och själf har jag högst obetydligt att aflåta. Det rent af förefaller mig ibland, som om jag gjorde någonting orätt, när jag kommer tillbaka till mitt trefliga och bekväma hem och njuter af allt det myckna goda lifvet erbjuder mig, vid hågkomsten af alla dem jag ser framlefva sitt lif i fattigdomens bekymmer och otrefnad utan något enda af de behag, som stå oss till buds, hvilka höra till den så kallade öfverklassen.

— Precis så känner äfven jag det, sade den som först yttrat sig. Därför gör jag också mina besök så korta och så få som möjligt. Ibland har jag verkligen skickat en af jungfrurna i mitt ställe.

— Men kära vänner, så få vi väl ända ej resonnera, sade Charlotte. Om jag ser en män-

niska svikta under en tung börda, har jag väl dä rätt att säga: ja, jag förmår ej taga och bära den ensam jag heller, och därför är det ej värdt att försöka hjälpa den där stackarn. Det vore ju rent af dumt att göra så. Om man också ej kan lyfta upp och stödja under mer än en tiondel eller ändå mindre, sä är det kanske just denna lilla del som är för mycket för den, hvilken bär bördan. Det måtte väl alltid vara bättre att göra det lilla man kan än att göra ingenting eller vara så ömsint, att man sätter båda händerna för ögonen för att slippa se eländet omkring sig.

— Ja, det förstås, men i alla fall tycker jag det är så ofantligt litet vunnet med att dela ut några kronor hit och några dit.

— Jag tror säkert, att de fattiga se saken annorlunda, svarade Charlotte. De lära nog vara bättre belåtna med äfven den minsta gåfva än med ingenting. Dessutom kan man ge mycket annat än penningar. Du sade nyss, Amelie, att fattigt folk aldrig får njuta några af de behag som stå oss till buds, och Evy talade strax förut om deras lust att meddela sina bekymmer och beskrifva sitt elände. Tänk, om man nu skulle sammanställa de där två sakerna: skulle vi ej möjligen kunna förskaffa dem en liten lättnad i sinnet då och då genom att tåligt och om möjligt också med intresse höra på deras

utgjutelser? Jag vet, att sådant ofta är en verklig vederkvickelse för dem.

— Det var då en kostlig slutledning, utropade Amelie skrattande. Men när allt kommer omkring, har du kanske ändå icke så orätt. Det finns många andra än de fattiga, som tycka om att utgjuta sig emellanåt.

— Jag har lärt mig detta sätt af doktor Salvenius, återtog Amelie. Jag kan aldrig glömma hvad jag hörde honom säga en gång, strax efter sedan han var hitkommen. Det var tal om de fattiga, och någon sade just som du,

Arnelie, att man ändå kan göra dem bra liten verklig hjälp. Då sade han: vi kunna göra mycket mer än vi tro. De flesta människor hafva behof af deltagande och intresse från andras sida, de fattiga kanske mest. Vi kunna ju skänka dem en liten stund då och då och med vänlighet höra på deras meddelanden. De tala alltid gärna om sig och sina bekymmer och äro tacksamma att finna en villig åhörare och nöja sig vanligen, om man också gör föga annat än hör på. Om man ej kan göra någonting annat, så kan man väl alltid komma ut med detta. Det fordrar bara en liten personlig uppoffring.

— Jag skulle mycket hellre försaka en ny klädning eller någonting annat sådant och ge bort pengarna än underkasta mig en sådan där

uppoffring, utropade Evy. Usch, när jag tänker på den där madam Svensson t. ex. Jag råkade fråga en gång hur det stod till med henne, och ni mä tro, att jag fick sitta där på en trästol, jag tror inemot en timme. Hon började ända ifran första början och beskref sin sjukdom, så att jag riktigt mådde illa; jag satt som på nålar, och till slut måste jag afbryta, ty jag skulle gå med mamma på visit till borgmästarinnan.

— För att höra samma ämne afhandlas, inföll Charlotte.

— Ja, det är nog sant, medgaf Evy litet flat, men där var mamma med och svarade, när det behöfdes, och jag kunde sitta och tänka på något annat, och så hade jag försiktigtvis valt mig en riktigt bekväm plats, där jag också kom åt att titta helt oförmärkt i en skämttidning, som låg på bordet.

Charlotte skakade på hufvudet.

— Det är ej mycket värdt med att gifva bort penningar af sitt öfverflöd eller ens af det man möjligen kunde behöfva för egen del, sade hon allvarligt; det är oss själfva vi måste utgifva, om vi vilja vara hans lärjungar, som aldrig skonade sig själf.

Charlotte förstod konsten att umgås med de fattiga, och det gjorde äfven doktor Salve-nius. Om han än icke hade något medlidande med borgmästarinnans många skröpligheter eller

också tyckte, att hon hade tillräckligt många att beklaga sig för utan att behöfva lägga .beslag på hans tid och uppmärksamhet, så visade han i stället ett outtröttligt tålamod emot dem som voro mindre lyckligt lottade i yttre afseende. Hvar gäng han gick från madam Svensson efter att hafva tillbragt en af sina lediga stunder i hennes stuga och tåligt åhört samma omständliga beskrifning, som han hört många gånger förut, då och då inpassande ett deltagande eller uppmuntrande ord, kände han sig rikligen belönad genom den gamlas innerliga tacksamhet för »herr doktorns obegripligt stora godhet att komma och hälsa på henne och skänka henne en treflig stund». Så alldeles utan nytta för honom själf voro ej heller sådana besök hos de fattiga, ty han hörde till de människor, som förstå att lära af allt och af alla, med hvilka de komma i beröring.

— Se där kommer doktor Salvenius och tänker visst gå till madam Svensson, sade sko-makarfrun midt emot, i det hon sprang för att hinna upp doktorn på gatan. Ja, nu har hon fått det ledsamt, stackars gumma.

— Hvad har då händt?

— Ah, vet inte doktorn det? Har doktorn inte varit på lasarettet i dag?

— Jo visst har jag det, jag kommer just därifrån.

— Och doktorn har väl plåstrat om den där människan, som de kommo in med från landet? Hon hade ju fallit ner från ett vindsfönster och slagit sig så förskräckligt illa; somliga säga, att hon blifvit söndermalet! i ett tröskverk, men i alla fall så var hon ju alldeles krossad i bitar och nästan död.

Doktorn skrattade.

— Jaså, ryktet har hunnit växa så vidunderligt redan, sade han. Sanningen är, att hon fallit i en trappa och fått någon inre skada, som jag dock tror icke är ohjälplig eller ens farlig. Jag har nyss lämnat henne under så pass gynnsamma förhållanden, som man kunde våga hoppas. Men hvad har madam Svensson med den saken att göra?

— Ah, vet dä inte doktorn, att det är hennes sondotter, hon som tjänar ute hos härads-höfdingens på Norreby. Henne har hon väl talat om?

— Nej, det visste jag verkligen ej; för resten hörde jag aldrig den sjukas namn.

— Jo, nu skall gumman Svensson taga viel sig, skall jag säga. Den där flickan var riktigt hennes öga. Det är väl, om inte gumman tar knäcken, när hon får veta det. Jag sprang dit, så snart jag fick höra om det, men då sof gumman, och jag tyckte, att det kanske ändå var synd att väcka henne, och Stina såg jag7 O SMÅ LJUSGLIMTAR.

ej till. Så gick jag dit igen nyss, men då var dörren stängd och nyckeln ur, för flickan hade gått och hämtat mjölken, så jag slapp inte in.

— Och väl var det, svarade doktorn, ty frun hade kunnat riktigt allvarsamt skada den stackars gumman genom att tala om den där öfverdrifna historien, som jag nyss fick till lifs. Madam Svensson är ganska klen för närvarande och tål ej vid att höra någonting uppskakande. Jag kan ej ansvara för följderna, om man oförberedt underrättar henne om det som händt.

— Jag har visst inte tänkt skrämma lifvet ur gummstackarn, svarade skomakarfrun snäft, men någon skulle väl tala om det för henne, och —

— Det är alltid roligt att vara den första i sådana fall, ifyllde doktorn. Kom nu ihåg, att ej ett ord får sägas till madam Svensson om saken. Jag förbjuder det alldeles bestämdt, och jag vill bli åtlydd — om det är möjligt.

— För all del, nog kan jag tiga alltid, jag har då visst aldrig varit den som sprungit med skvaller. Men hur doktorn skall få Slammer-stina att hålla mun, det blir en annan sak. Hon lär allt ha fått veta om det, där hon nu varit. Se dar kommer hon för resten och rent flåsar i ifvern att få tala om det för gumman. Aja, det hinner snart fram, men inte skall någon kunna säga, att det kommit från mig.TAL OCH TYSTNAD. 7 !

Hon gick in i butiken och slog igen dörren efter sig, så att det skrällde i ringklockan.

— Stina, sade doktorn och hejdade henne, just som hon ämnade helt hastigt öppna förstugudörren; tycker du om ditt öknamn?

Stina såg förvånad upp och tycktes ej förstå hvad doktorn menade.

— Kom hit, sade han och förde henne in på den lilla gården, som låg åt motsatt sida med gummans rum; säg mig, tycker du om att bli kallad Slammerstina?

— Det kan väl ingen tycka om sådant, svarade Stina med harmens rodnad på kinderna.

— Skulle du ej vilja bli af med det namnet? Du börjar vara stora flickan nu och borde väl vara mån om att bli bemött med höflighet.

Stina tittade fundersamt på honom. Hon var nog van vid att doktorn talade till henne på annat sätt än andra människor, men hon förstod ej riktigt hvad han nu menade.

— Jag får lof att gå in till mormor, sade hon plötsligt och tog upp mjölkkrukan, som hon ställt ifrån sig på marken.

— Hvarför har du så brådtom?

— Jo, för jag skulle tala om —

— Hvad då?

•— Att Axelina har blifvit ihjälstångad af en tjur och dog på vägen in till lasarettet, svarade Stina och började högljudt gråta. Ack,7 2 SMA LJUSGLIMTAR.

stackars mormor, hvad hon skall bli ledsen, hon dör bestämdt med.

— Hör på, Stina, sade doktorn allvarsamt. Tig nu för det första och gif så akt på hvad jag säger. Axelina är icke

stångad af någon tjur och icke död heller, jag har nyss gått ifrån henne, och då lefde hon. Hon har fallit och skadat sig, men hon blir bra igen om några veckor. Din mormor är mycket svag just nu och tål ej vid att bli ledsen eller skrämd. Du vill väl icke, att hon skall lida någon skada eller dö ifrån di£?

— Nej, det vill jag visst inte, jag har ju ingen annan att vara hos än mormor.

— Det kommer nu närmast att bero på dig, huru det går med henne, återtog doktorn. Du måste helt och hållet tiga med Axelinas sjukdom och icke säga ett enda ord därom till mormor, hör du det. Vill du lofva mig riktigt säkert att tiga, till dess jag ger dig lof att tala om det?

Stina tittade på mjölkkrukan, hon betraktade uppmärksamt sin bara fot, med hvilken hon vände en sten fram och tillbaka, men hon svarade icke.

— Slammerstina, sade doktorn. Men då blef Stina förargad.

— Jag kan tiga, sade hon morskt. Det har jag lofvat många, många gånger.

- Och hållit det också, frågade doktorn. Det kunde Stina just icke påstå.

— Jag tycker verkligen, att du borde skämmas för att bära ett sådant namn och ännu mera för att förtjäna det, återtog doktorn allvarsamt. Gör du nu som jag säger och tiger för mormor med det som bara skulle göra henne en onödig oro och sorg, så skall jag laga så, att du slipper ditt fula öknamn. Jag skall kungöra i hela staden, att Stina Pettersson kan tiga.

Stina funderade ännu en stund.

— Får jag tala om det för henne sedan, frågade hon slutligen.

— När all fara är öfver för Axelina och mormor är starkare, skall du få tala om det, men icke en minut förr än jag gifvit dig lof till det.

— Och fru Söderström midt emot får inte säga det först?

— Hvarken hon eller någon annan. Det skall för resten också komma att bero pä dig, Stina. Du har ledigt från skolan nu och bör vara inne hos mormor så mycket som möjligt. Stäng dörren inifrån och släpp ej in någon, som du ej vet kan tiga, och tag nyckeln med dig, när du går ut. Nå, lofvar du?

— Ja, sade Stina och såg doktorn ärligt i ögonen, jag skall tiga; men snälla doktorn, skynda sig och gör Axelina bra.

— Låt se, att du är en förståndig flicka, sade doktorn skrattande, i det han vände sig om för att gå in till den sjuka.

Det blef ganska svårt för Stina att hålla sitt löfte. Att sitta inne hos mormor dag efter dag och veta en stor och märkvärdig hemlighet, utan att få tala om den, var verkligen en ansenlig pröfning för hennes meddelsamma natur. Hon föreställde sig så lifligt hvilket intryck underrättelsen skulle göra,, äfven sedan händelsen blifvit beröfvad alla de effektfulla tillägg, med hvilka den först blifvit utstyrd. Om hon ändå vågat göra en aldrig så liten antydan, eller om mormor åtminstone vetat om att hon bar på en stor hemlighet, så hade det ändå varit en tröst.

Doktorns besök voro henne en god hjälp, och äfven fröken Charlotte, som ofta tittade in till den sjuka, gaf Stina månget uppmuntrande ord, när denna följde henne ut i förstugan. Det gick lättare att tiga, ju längre det led, och till slut kände hon sig alldeles lugn i fråga om hela saken.

Den bästa hjälpen hade dock Stina af skomakarfrun.

— Nå, Slammerstina, har du skrämt lifvet ur mormor än, frågade denna emellanåt. Doktorn var rädd, att jag skulle springa dit med skvaller, liksom det vore min sak; han tänkte visst inte på att den värsta pratmakerskan fanns i huset.

— Jag har ingenting sagt åt mormor ännu, och ingenting säger jag heller, förrän doktorn ger mig lof, förklarade

Stina. Och öknamnet kan frun lägga bort med detsamma, för det tänker jag inte kännas vid längre.

— Hör man på bära, sade fru Söderström med ett försmädligt skratt.

Så gingo fyra veckor. För madam Svensson var denna tid den angenämaste hon på länge upplefvat. Hon hade nu ofta någon som satt vid hennes säng och med vänligt deltagande lyssnade till hvad hon hade att säga; som hon emellertid ej orkade tala mycket själf, hörde hon på i stället för ovanlighetens skull och fann, att äfven detta kan vară både lärorikt och underhållande. Doktorn och fröken Charlotte, som genom sin tåliga uppmärksamhet under den föregående tiden vunnit hennes tillgifvenhet och förtroende, hade nu den tillfredsställelsen att finna ett villigt öra för hvad de hade att säga, då de sökte vända hennes sinne och tankar ifrån det ständiga sysslandet med hennes eget jag till någonting högre och bättre.

— Nu, Stina, får dygden sin belöning, sade doktorn en dag, då han träffade Stina utanför huset. Nu får du tala om alltsammans för mormor. Axelina kan komma och hälsa på henne om några dagar, och själf är madam Svensson betydligt starkare, tackvare det att du så troget skött och sett efter henne.

Stina rodnade af glädje öfver berömmet.

— Nå, skall du ej skynda dig och rabbla ur dig allt som du burit på under denna långa tid?

— Ånej, det gör mig just detsamma nu, svarade Stina.

— Jaså. Kanske du till och med skulle unna fru Söderström nöjet att tala om det?

— Ja, om hon vill, men hon bryr sig nog inte om det heller nu, det är så länge sedan det skedde.

— Nå, då får väl Axelina själf komma hit och tala om det, sade doktorn.

— Ja, det blir allra bäst, svarade Stina förnöjd; då kan ingen säga, att jag inte kunde tiga riktigt ända till slut.

— Jag skall också hålla mitt löfte, sade doktorn, och af all makt söka utrota ditt fula öknamn. Åt alla jag träffar skall jag säga, att Stina Pettersson kan tiga och låta bli att tala om en ledsam sak, när hon vet, att den endast skulle väcka en onödig oro. Jag önskar så visst, att alla människor kunde den konsten lika bra som Stina Pettersson!

-

Försoning.

Det hade varit ett socialistiskt möte vid järnvägsstationen, och en del af arbetarne vid det närbelägna manufakturverket hade bland andra varit där för att höra på hvad »folkets vänner och försvarare» hade att förkunna. Kolar-Anton hade också varit tillstädes och fått mycket att fundera på under hemvägen.

Aldrig förr hade det fallit honom in, att han skulle varit förtryckt eller olycklig. Han hade alltid haft sitt dagliga bröd, om det än icke varit särdeles rikligt. Stugan han bodde i var hans egen och låg inne i den susande granskogen ett litet stycke från vägen till bruket. Där hade han bott i femton år med hustru och barn, vaktat milorna och dessemellan gjort hvarjehanda arbete vid herrgården. Allt hade gått sin vanliga gång år från år, han hade lefvat i fred med världen och icke gjort sig några onödiga bekymmer hvarken om framtiden eller det närvarande.

Men på sista tiden hade det börjat blifva annorlunda. Socialister hade begynt bedrifva sin verksamhet i trakten, och icke få hade lyssnat till deras läror. Man kunde redan få höra hotande yttranden fällas mot öfverklassen, blod-sugarne som lefde af folkets märg, om förtryck och orättvisor o. s. v.

Kolar-Anton var af en långsam natur och hade ej på länge brytt sig om de nya världs-förbättrarne. Han ansågs af de mera upplyste såsom ännu sofvande öfver sakernas rätta ställning. Ändtligen hade man dock lyckats förmå

honom att gå med på ett möte.

— Nå, fader Anton, hvad tycktes om det här, frågade en ung smed, som hann upp honom på vägen. Var det inte sant hvad han sade kanske ?

— Jag har aldrig tänkt mig det så, svarade Anton, men nu tycker jag mig se allting på ett helt annat sätt. Det är för obegripligt, att jag ej kommit underfund med det för länge sedan. Nu har det riktigt kommit ett nytt ljus öfver alltihop.

— Ja, är det icke det jag har sagt er? Vi ha gått och sofvit öfver vår ställning och icke begripit hur illa vi haft det eller att det kunde bli bättre, om vi bara ville, att vi hade rättigheter som vi måste försvara, att vi böra af-skudda oss oket, som vi burit alltför länge.FÖRSONING. 7 g

— Det har du rätt i, och han hade rätt i hvad han sade, han med, den där herrn. Se bara på de rika, hur de lefva i ståt och öfverflöd. Hvarför skall den ena människan ha sä mycket mer än den andra? Den ena har fått rikedom och allt möjligt godt, en annan skall gå och släpa och träla i all sin dar och kommer aldrig längre. Jag har just icke tänkt på det där förut, men nu begriper jag, att det är orättvist.

— Och att det ej bör fortfara längre, sade den unge smeden stormodigt. Nu ha vi fått de som öppnat ögonen på oss, de skola också hjälpa oss att komma till vår rätt — om det än skall gjutas blod.

— Se upp, ljöd i detsamma en befallande röst; en pisksmäll hven förbi och lämnade ett rödt märke på Kolar-Antons kind.

En liten nätt vagn, dragen af två lifliga hästar, ilade i samma ögonblick förbi de båda vandrarne, som hastigt drogo sig åt sidan af vägen. Det var de unga från herrgården, som voro ute och åkte. Studenten körde för sina två fullvuxna systrar.

— Ser du, sade Anton med gnistrande ögon och tog på den svidande fläcken; ser du det här märket? Hvad säger du om det?

— Att ni har fått underskrift och sigill på det han sade där borta, svarade smeden.g O SMÅ LJUSGLIMTAR.

-— Om det varit förr det här händt, återtog Anton, så skulle jag ha sagt, att det bara var en struntsak, som det inte var värdt att bry sig om, och att den unge herrn visst icke alls hade för afsikt att träffa mig. Hästarna voro väl litet skygga för spånhögcn där vid vägkanten, och han fick lof att ta i, förstås. Ja, jag skulle ha ursäktat alltihop och gått hem och satt mig att äta mitt hårda bröd och min sillbit och icke alls tänkt på saken vidare. Men nu är det annorlunda. Nu känner jag skråman, ja ända in i själen, och där bränner den som då.

— Det tyckes väl till, återtog smeden försåtligt, att en så bildad herre som den där kunde stannat och gjort en ursäkt, när han råkat skada en annan människa, om det nu också skett utan hans vilja. Det har en väl hört många gånger, att de säga »förlåt» och »ursäkta» till hvarann, när de råka gå i vägen bara aldrig så litet!

— Hvarann, ja, svarade Anton, det var just det. Nog kunna de vara höfliga mot hvarandra, mot sina gelikar, men inte må man tro, att de kosta någon höflighet på oss inte. Sådant skulle vi väl aldrig förstå oss på.

— Nej, det vore ju att kasta pärlor för svin, det få vi ej begära.

Om ledaren af mötet hade kunnat se, huru hastigt hans utsäde slagit rot och skjutit broddFÖRSONING. 8 1

i Antons sinne, skulle han känt sig stolt och tillfredsställd med sitt verk. Den lugne, något sömnaktige kolaren hade med ens blifvit förvandlad; hans tröga sinne hade kommit i rörelse och kunde kanske blifva farligt nog.

Han trädde in i sitt anspråkslösa hem, hvilket aldrig förefallit honom så torftigt som denna kväll. Han hade i själfva verket icke förut reflekterat öfver dess torftighet, det var sådant det var, det var hans hem, och han hade hittills omedvetet varit nöjd därmed.

Men nu såg han äfven hemmet i en annan dager. Han slog sig ned i en vrå och försjönk i dystra grubblerier. Några veckor förut hade hans hustru varit på herrgården och hjälpt till med några göromål, och som herrskapet

var borta, hade hon fått se rummen. Det hade alltsedan varit barnens förtjusning att höra beskrifningen på all prakten och ståten däruppe.

— Mamma, tala om hur det var på herrgården, sade såsom ofta förr en af de små.

Modern började sin berättelse, och Anton hörde ofrivilligt på. Huru många gånger han än förut hört talas om mattorna, speglarna, taflorna, förgyllningarna och all den öfriga grannlåten, hade det dock aldrig fallit honom in att jämföra husbondens boning med sin egen. Men denna kväll gjorde han det. Hvarför skulle den ena människan hafva allt lifvets goda i öfver-

flod och den andra nödgas umbära snart sagdt allting?

— Tig med det där pratet, jag gitter ej höra det, utbrast han slutligen.

Hustrun och barnen sågo upp, öfverraskade och förskräckta. Aldrig hade han brukat tala så häftigt till dem.

— Jag orkar inte höra på det, säger jag dig, återtog han.. Det är visst något rart att veta hurudant fint herrskap har det; ja, du är riktigt stor på dig, bara för att du har fått se ståten, kantänka, och du tänker inte på huru vi ha det själfva.

— Käre Anton, vi ha ju alltid haft det bra, svarade hustrun saktmodigt. Alla kunna ju icke ha det så dar fint, och det är ej heller sagdt, att herrskap alltid har så mycket roligare än andra.

— Jaså, du försvarar förtryckarna du. Jag var ej stort klokare förr jag heller, men nu har jag ändtligen fått ögonen öppnade på mig, och nu ämnar jag icke längre gå och släpa värre än ett djur, för att de skola lefva i öfverflöd.

— Det gick som jag sade dig, Anton, att de där »sossalisterna», eller hvad de kallas för, skulle sätta något otyg i dig, svarade hustrun. Du skulle ha lydt mig och låtit bli att gå till mötet i dag. Nu är du bara missbelåten, och

ditt arbete har du också försummat i dag och förlorat din dagspenning.

— Den usla spottstyfvern är inte värd att gå ett steg för, skall jag tala om för dig. Jag tänker icke sälja mig till träl vidare för några lumpna slantar, medan de stoppa pungen full.

Hustrun skakade sorgset på hufvudet, men svarade ingenting, utan började i stället föra barnen till sängs.

Det blef ej stort bättre under de följande dagarna. Arbetarna läste socialistiska skrifter och eggade upp hvarandra. En af de värste var Anton. Den tröga massan hade ändtligen kommit i gång och tycktes nu så mycket svårare att hejda.

Han befann sig en dag vid herrgården, sysselsatt med något arbete i trädgården tätt invid en häck. Strax bakom var en öppen plats, tillhörande brukets område. En skara barn befann sig där i liflig lek.

— Ser du, Henrik, utropade en röst på andra sidan om häcken.

— Hvad då, svarade en annan stämma, jag ser mycket jag, men det är väl något särskildt du menar, förmodar jag.

Anton såg genom den ännu bladlösa häcken de talande. Det var studenten, sonen i huset, han som gifvit honom underskriften på hans

träldomsstånd. Bredvid stod en af systrarna. Hon pekade under tystnad mot lekplatsen.

— Märta, utropade studenten plötsligt med hög och sträng röst. Märta, kom genast hit.

En liten flicka af omkring sju år skilde sig från den muntra skaran och sprang fram till staketet.

— Hvad vill du, Henrik?

— Kom genast in genom grinden.

Hon lydde och gick fram till de båda syskonen.

— Huru kan du bära dig så illa åt, frågade brodern skarpt. Jag är verkligen förvånad, Märta, att du kan taga dig till med något sådant.

— Med hvad, frågade barnet oskyldigt.

-— Hvem har gifvit dig lof att leka med de där ungarna?

— Ingen har sagt, att jag inte skulle få det.

— Därför att ingen har tänkt sig, att du skulle hitta på att göra det. Kom ihåg, att du aldrig mer får göra det, aldrig, hör du.

Den lilla flickan hängde hufvudet och gick sorgsen därifrån.

— Jo, det är just skönt det här, återtog studenten. Att tänka sig att hon släppes lös på det sättet och får löpa omkring i sällskap med arbetarnas barn! Det måste ni systrar åtaga er att hindra henne ifrån.

— Det kommer alltsammans an på mammas

svaghet för Märta och hennes envishet att ej vilja taga en bonne, som kan se efter henne, svarade systern. Ingen kan väl begära, att vi skola ha en barnunge omkring oss hela dagen i ända.

— Det lär komma att bli sköna resultat af den metoden, återtog Henrik. Tänk bara så trefligt att få umgås i alldeles ostörd ro med de där busarna t. ex., som springa i kapp utför backen. Jag tycker hon skall få fina seder på det sättet.

De aflägsnade sig. Anton böjde sig ner och tog upp någonting från marken. En förskräcklig frestelse höll på att få makt med honom. Om han skulle kasta den där stenen i hufvudet på sin fiende? Han bet ihop tänderna, och blicken flammade vildt.

— Jag hatar dem allihop, mumlade han. Det var mina båda pojkar han kallade med det där skällsordet. Jag hade väl lust att låta dig få betala för det, din högmodige usling.

Han släppte emellertid stenen och återtog sitt arbete, men det jäste inom honom.

Det föll sig så, att han flera dagar fick arbeta framme vid herrgården, och han kom därvid ofta i tillfälle att få se de yngre medlemmarna af familjen. Husbonden själf låg i stora affärer och var ofta borta från hemmet, och matmodern visste han sig knappt någonsin

hafva sett. Familjen hade ej länge bott på denna sin egendom och var föga känd af de underhafvande. Anton var nu i en sådan sinnesstämning, att allt retade honom.

Det lilla ekipaget var framkördt till trappan, just då han en dag var sysselsatt i närheten.

— Håll i tömmarna, Anton, medan jag springer ner till stallet efter en piska, sade kusken.

Anton gjorde som han var ombedd. Strax därefter kommo de unga ut. Oaktadt sina nya idéer tog Anton höfligt af sig mössan, men ingen tycktes märka hans hälsning.

— Hvar är Larsson, frågade unge herrn.

— Han hade glömt något i stallet, han kommer där.

— Larsson får ej släppa hästarna så här i händerna på hvem som helst, sade Henrik med en blick på Anton.

Han satte sig upp och tog emot tömmarna* icke ur kolarens händer direkt, men ur kuskens. Anton följde med en mörk blick de bortresande.

— De yfvas och tycka sig vara för goda att röra vid en ann' med ett finger, sade han för sig själf. Men vänta, det kommer väl andra tider. Där resa de ut hvarenda dag och ha ingenting annat att göra än förlusta sig: och en ann' får gå och träla i sitt anletes svett för deras räkning. Den där Larsson har inte vaknat

upp ännu. Se bara så belåten han går där. Det kan just förarga en att se på honom.

Han höll sig undan för att ej blifva sedd, då vagnen kom tillbaka. De unga stego ur och stannade på gärden, betraktande de arbeten, som under trädgårdsmästarens ledning utfördes vid ena sidan däraf.

— Se där har jag hela herrskapet, sade en glad och vänlig röst i närheten, och en fryntlig smedgumma från bruket steg fram. Det var då för roligt att en gång få se dem allesammans. Jag har ej kommit ut på hela vintern, men jag tänkte som så, att jag skulle få se dem gå förbi någon gång, men jag har nu inte mitt fönster åt vägen till, så jag har inte kunnat få se dem. I dag har jag orkat så här pass långt och skulle nu gå upp till hushållerskan med litet tåggarn, som jag spunnit.

Henrik hade aflägsnat sig vid de första orden af detta tal; de båda fröknarna däremot hade stannat kvar och med en liten kort nick besvarat gummans djupa nigning.

— Det är så innerligt roligt att se herrskapet, återtog hon utan att märka den köld, hvarmed hon bemöttes.

— Jaså, det var snällt af madam att tycka det, svarade den ena af fröknarna likgiltigt. Jag vet mig aldrig ha sett madam förr.

— Jo, jag är mor till Axelsson vid valsverket,88 SMÄ LJUSGLIMTAR.

svarade gumman med moderskärlekens stolthet öfver sin präktige son. Honom har nog herrskapet reda på.

— Nej, det har jag verkligen icke.

Hon tillade några ord på franska till sin syster.

Lilla Märta kom nu springande. Hon stannade vid åsynen af den främmande, neg och räckte henne handen.

— Hushållerskan är visst i köket, om madam har ärende till henne, sade den äldsta fröken.

Den gamla tycktes börja uppfatta stämningen och gick in.

— Fy, Märta, så dumt du bär dig åt, började den äldre systern. Tycker du det passar att niga för en sådan där gumma?

— Mamma har sagt, att jag skall niga för dem som äro gamla, och det var hon, svarade Märta.

— Tror du, att hon menade smedgummorna på bruket? Kan du ej begripa, att det är skillnad?

— Det är för besynnerligt hvad den flickan har för en dragning till det sämre folket, sade den andra systern, under det de aflägsnade sig.

— Sämre folket, ja, där ha vi det, tänkte Anton. Besynnerligt, att jag aldrig förr lagt märke till det där ordet.FÖRSONING. g g

Hans sinnesstämning blef allt bittrare, och gång på gång götos nya droppar på elden, som blifvit upptänd i hans hjärta. Hemma i stugan trifdes han ej längre, och barnen betraktade med rädda blickar sin far, som dittills alltid varit beskedlig och foglig. Till och med hans ögonsten, den lilla ofärdiga flickan, började blifva skygg och sluten i hans närvaro. Han stod långa stunder och bara stirrade på henne med ett sådant dystert uttryck, att hon just kände sig illa till mods.

-- Hon får sitta där hon sitter, tänkte han, hon kommer inte långt med sina kryckor. De som äro friska och starka, de sitta i fina vagnar och låta draga sig af hästar. Tänk, om min lilla flicka en gång kunde få åka på det viset och se någonting annat än träden här omkring stugan, hvad hon skulle bli glad. Ha ha ha, hon åka i en vagn — i deras vagn kanske? De fina fröknarna skulle kanske sätta henne bredvid sig? Jo, det är det allt likt! De skulle inte vilja nypa i henne med en tång! Ånej, hon hör ju till det sämre folket, som man ej en gång skall vara höflig emot.

Fjorton dagar voro förflutna sedan det sista socialistmötet, och samme talare skulle nu återkomma för att» se, om skörden börjat mogna. Anton skulle naturligtvis gå dit, kanske skulle han också uppträda och tala. Han ansågs som(JO SMÅ LJUSGLIMTAR.

ett lämpligt ämne till en blifvande strejkledare, bara han finge litet mera förstudier.

Han hade stannat hemma från arbetet den dagen. Det led redan fram på eftermiddagen.

Plötsligt öppnades dörren, och lilla Märta trädde in. Hon såg sig ängsligt omkring, men då hon igenkände Anton, ljusnade hennes ansikte.

— Ack, var så snäll och säg mig, hur jag skall hitta hem, sade hon; vi voro ute i skogen, och jag stannade och skulle plocka upp några vackra grankottar och ha till kor i min ladugård, och så gingo systrarna förut, och jag kunde ej kunde hitta dem och inte vägen heller.

Anton betraktade med dystra blickar den lilla flickans smakfulla dräkt, det ljusa håret, som i rika lockar föll ner under den röda sammetshatten, de rosiga kinderna och de klara ögonen med deras långa ögonhår — hvad hon var olik hans egen lilla flicka, som satt där så mager och blek och torftigt klädd i sin obekväma stol, den hon sällan kunde lämna. Hvarför skulle det vara så där olika fördeladt? Var ej Gud lika orättvis som människor?

Och hvad behöfde hon, det förnäma och rika barnet från herrgården, komma in och se deras elände, hvad behöfde hon stå så där och stirra på hans lilla stackare?

— Hvad har hon de där till, frågade Märtaplötsligt och pekade på de smä kryckorna, som stodo lutade emot stolen.

— Hon får lof att stödja sig pä dem, när hon skall gå, svarade modern. Hon är nästan lam i benen och kan ej röra sig på annat sätt.

Märtas ansikte öfvergöts af en klar rodnad, och ett par stora tårar stego upp i hennes ögon. Hastigt sprang hon fram till den lilla ofärdiga, slog båda armarna omkring hennes hals och kysste henne.

— Jag är så ledsen, att du ej kan gå, sade hon, under det att tårarna alltjämt runno; det är så rysligt synd om dig.

Hon strök med sin fina hand den lilla flickans fräkniga kind och stripiga hår.

— Hvad heter du, frågade hon.

— Märta.

— Ah, så lustigt, då heter du alldeles lika som jag, utropade Märta förtjust. Kanske du är lika gammal också?

— Jag är på det åttonde året.

— Jag är sju, svarade Märta, som ej riktigt förstod den andras uttryckssätt. Då kanske jag är litet äldre, för jag är bestämdt också större än du; fast det kan man ej se riktigt, när du sitter.

— Är det där din docka, återtog hon med en blick på en smutsig tingest, som för mycket länge sedan hade varit en dylik leksak.Q 2 SMÅ LJUSGLIMTAR.

— Ja, det är det.

— Hon har just icke något bra hufvud, tycker jag, sade Märta, betraktande nämnda kroppsdel, af hvilken föga mer än halfva ansiktet återstod. Vet du hvad, tillade hon plötsligt, du skall få min Rosa. Tänk så bra, att jag hade henne med mig! Hon ligger i min kappficka, för hon är så liten, ser du, men hon är rysligt söt ändå.

Hon tog upp en helt liten docka och räckte den till sin namne, som med vördnadsfull beundran och förtjusning betraktade densamma.

— Ser du, hon kan röra armarna och benen och vrida på hufvudet. Hon heter Rosa, för att hon har en röd sidenklädning. Vill du ha henne? Tycker du inte hon är söt?

— Får lilla fröken ge bort den där dockan för sin mamma, frågade kolarhustrun.

Märta så.g undrande på henne.

— Ja§" är bara Märta, svarade hon. Mamma blir inte ledsen på mig, för att jag ger bort Rosa. Mamma är sjuk och sitter nästan jämt i en hvilstol eller ligger på en soffa och har mycket svår värk, fast hon icke har några sådana

där, när hon går.

Hon visade på kryckorna.

— De kanske börja blifva oroliga hemma nu, sade hustrun. Kanhända jag skall gå med och visa vägen?

— Det skall jag göra, sade Anton plötsligt och steg upp. Jag skall följa henne ända hem.

— Jag kommer snart igen och hälsar på dig, det vet jag att jag får för mamma, sade Märta. Därpå omfamnade och kysste hon ännu en gång kolarens dotter, neg för hustrun och räckte henne handen.

— Adjö med dig, Rosa, ropade hon i dörren, var nu snäll och lydig mot din nya mamma.

Hon lade tillitsfullt sin lilla hand i Antons grofva näfve och vandrade småpratande bredvid honom. Han förde henne en skogsväg, som gick bakom bruksbyggnaderna, så att de kommo ända fram till en trädgårdsgrind utan att hafva blifvit sedda.

— Nu hittar jag, tack, tack, snälla Kolar-Anton. Hälsa er Märta, jag kommer snart igen och hälsar på henne, ropade Märta, nickande förtroligt åt kolaren, och sprang in i trädgården.

Då klockan slog åtta, steg Anton in i sin stuga och intog lugnt sin vanliga plats.

— Gick du ej till mötet, frågade hustrun.

— Nej, det gjorde jag inte, och på Guds makt skall jag aldrig inlåta mig på någonting sådant där mera. Usch, hvad det har varit tråkigt på en tid, jag vet inte hvad det varför otyg som farit i mig, jag har varit rent som förtrollad. Men nu tycker jag liksom att jag kommit till mitt rätta vett igen. I morgon går jag åt skogen och hugger mil ved.

-

Hvad farfar sade.

Det var alltid fredligt i farfars lilla kammare. Den låg för sig på andra sidan om förstugan med fönstret vettande åt aspbacken och sjön; dit in trängde ej många ljud från den oroliga och bråkiga världen utomkring. Men solen tittade ofta in, och då såg där riktigt inbjudande ut med den hvitrappade spisen, träsoffan och det lilla fönsterbordet med en hvit servet på. Allra trefligast såg dock farfar själf ut, där han satt helt förnöjd i sin bekväma länstol med glasögonen på näsan och den stora bibeln uppslagen framför sig på bordet.

Han hade fått lugna dagar på ålderdomen, sedan han lämnat ifrån sig gården och flyttat till sin son. Där hade gubben det riktigt bra, och han erkände äfven detta med tacksamt hjärta. Icke såg han mycket till hvarken sonen eller sonhustrun, ty de hade hvar och en sitt att sköta och voro upptagna därmed från morgon till kväll; men han behöfde ej vara utan sällskap för det. Han hade sin

bibel och äfven andra böcker; farfar hade alltid varit road af att läsa, men ej förut fått mycken tid att tillfredsställa denna böjelse. Och så hade han ju barnen.

De trifdes väl hos honom, ty han var alltid vänlig emot dem och hade jämt tid och tålamod att höra på hvad de hade att anförtro honom.

— Jag kunde min räkneläxa i dag som ett rinnande vatten, sade Sven skrytsamt, då de kommit in för att redogöra för dagens händelser. Och skolmästaren sade, att jag var riktigt duktig. Men Johannes hade räknat fel på två tal han, förstås.

— Ja, för han är så dum, vet farfar, inföll Elin. Han kan aldrig sina läxor, och katekesen fick han om igen i dag, och jag hörde en gång, hur pappa sade åt mamma, att det kommer så rysligt många klagomål på Johannes från

skolan, och att han rakt inte vet hvad han skall taga sig till med honom. Och han är jämt så stygg.

— Nå Johannes, hvad säger du om allt det där, frågade farfar.

Den anklagade hade satt sig på spishällen och rörde om i askan med eld tången.

— Det är just detsamma alltihop, svarade han trumpet; alla människor träta på mig, och jag kan aldrig vara någon till lags och aldrig duga till något, och detsamma gör det mig också.HVAD FARFAR SADE. g 7

— Ja, skollärarn har sagt, att Johannes är så lat och så dum och så ohågad, så det är rakt omöjligt att göra folk af honom, återtog Elin; han bara vill vara med om alla möjliga upptåg med dåliga pojkar och hitta på elakheter.

-— Och pappa säger, att jag förstår mig mycket bättre på att hjälpa till i boden än Johannes, fast han är två år äldre än jag, sade Sven triumferande. Jag vet tio gånger bättre reda på hvar allting finns. Johannes bara står där och ser dum ut och bryr sig inte om någonting. Han kommer aldrig att duga till handelsman.

Det var ej första gången farfar hörde sådana ord från barnen; han hade redan under den korta tid han vistats i huset funnit, att den stackars Johannes var »hackkycklingen» i familjen. Otreflig var han också verkligen, trumpen och tvär; i skolan hade han icke det bästa rykte om sig och ställde ofta till »bråk». Han var alls icke lik sina lifliga och begåfvade syskon, hvilkas uppförande alltid var till föräldrarnas och lärarnes belåtenhet.

— Sven skall bli handelsman, när han blir stor, och. förtjäna rysligt mycket pengar, sade Elin, och jag skall bli en fin fru; men Johannes får väl bli dräng, för han duger nog aldrig till någonting annat.

— Barn, sade farfar plötsligt med en så

Små ljusglimtar. 7allvarlig, nästan sträng röst, att de förvånade sågo upp; barn, det är mycket fult och syndigt gjordt att tala så där. Johannes skall med Guds hjälp bli en snäll gosse och sedan en duktig karl, som kommer att göra nytta i världen, det är jag alldeles säker om.

Han uttalade de sista orden med en lugn visshet och därjämte med ett hjärtligt uttryck i sin röst, som ingen af barnen hört förut.

Sven och Elin funno för godt att byta om samtalsämne. Johannes sade ingenting, men han såg emellanåt på farfar, och det var ett nytt och ovanligt uttryck i hans blick.

Från den dagen voro farfar och han riktigt goda vänner.

— Jag kan ej förstå, Johannes, hvarför du valde att bli folkskollärare, du som hade sådana goda utsikter på annat håll. Tänk bara, hvilken präktig plats gubben N., din fars gamle vän, erbjöd dig på sitt kontor. Jag skulle minsann icke sagt nej till den jag, om han varit så god och hugnat mig med sin bevågenhet.

Johannes log.

— Man har olika mål för sin sträfvan här i världen, sade han saktmodigt.

— Mitt är att vinna rikedom — nåja, detHVAD FARFAR SADE. gg

förstås, jag kan väl i nödfall nöja mig med förmögenhet eller kanske till och med endast en god utkomst — vackert så för en stackars kontorist.

— Och mitt är att tjäna de ringa och små, svarade Johannes, och jag saknar ingen dag tillfälle att fylla den uppgiften.

— Men medgif ändå, att du valt en bra besvärlig och otacksam bana. Aldrig får du något anseende i världen, aldrig kan du samla förmögenhet, och när jag så tänker på hvilket odrägligt och tålamodspröfvande arbete du har — jag skulle då icke stå ut därmed en vecka.

— Men jag får ägna mig åt det som är mitt lifs intresse och uppgift, invände Johannes.

— Skön uppgift — att plugga läxor i en hop dumma, smutsiga ungar —

— Jag ser saken annorlunda, sade Johannes leende, men du kan nog icke förstå mig — ännu.

— Och du hade bestämt dig för den vägen, redan då du fick det där förmånliga anbudet? Det vattnas mig i munnen än i dag, när jag tänker på det.

— Långt förut. Minns du, när vi gingo tillsammans i skolan i W. och hurudan jag då var?

— Ja, du var länge den sämste i klassen, uppriktigt sagdt, men ett tu tre slog du tvärt om och blef ett riktigt »dygdenes ljus», den förste i allt.IOO SMÅ LJUSGLIMTAR.

— Jag har visst någon gång talat om för dig, att det var ett yttrande af min gamle farfar, som var orsaken till förändringen.

— Ja, jag tror jag kommer ihåg det.

— Jag blef ej rätt behandlad i mitt hem, återtog Johannes tankfullt. Föräldrarna hade för liten tid att ägna åt oss, jag var tyst och sluten och hvarken i yttre eller inre afseende så begåfvad som mina syskon. Jag blef åsidosatt både af främmande och af de mina. Därigenom blef jag modlös och bitter och fick småningom den föreställningen, att det var som de sade, att jag var en stackare, som det aldrig kunde blifva något utaf. Jag började då söka sällskap med kamrater, som icke voro af bästa sort, men som åtminstone tålde mig ibland sig för den nyttas skull, som de kunde hafva af mig. Kanske hade jag riktigt på allvar råkat in på villovägar, om ej gamle farfar i rätta stunden sagt de där uppmuntrande orden. De gjorde ett outplånligt intryck på mig och ännu mer den ton, hvarmed de uttalades. Det fanns således ändå en människa, som trodde, att jag dugde till något, en som hade förtroende till mig. Den dagen blef en vändpunkt i mitt lif.

— När jag blef några år äldre, fortsatte han efter en stunds tystnad, beslöt jag mig för att välja lärarekallet, emedan jag därigenom, såsom jag tyckte, fick det bästa tillfället attvisa andra samma tjänst som blifvit visad mig. Det är ju kanske icke så många, som lida af just den svårighet, för hvilken jag var utsatt som barn; men det finnes så mycket, mycket annat, i synnerhet i de fattigare barnens lif, som gör det tungt, så många olika slags frestelser och faror, för hvilka de äro utsatta. Det synes mig vara en skön uppgift att taga sig an dessa små och föra dem in på en god väg. Allra mest intresse känner jag för dem som förefalla att vara på något sätt tillbakasatta och tryckta. Det är mig en verklig njutning att få draga fram sådana och sätta en smula mod i dem.

— Jag tror, att jag börjar förstå dig bättre, Johannes, sade hans vän allvarligt, i det han räckte honom handen till afsked.

En liten torftigt klädd gosse gick förbi dem i detsamma. De klara bruna ögonen voro oafvändt fästa på Johannes, begärligt spanande efter en blick. Johannes varseblef honom och hälsade vänligt. Ett lyckligt leende upplyste gossens lilla magra ansikte, i detsamma han med en djup bugning tog af sin slitna mössa.

— Den där var förmodligen en af dina skyddslingar, återtog vännen. Vet du, Johannes, jag börjar nästan misstänka, att du samlar bättre skatter än jag.

-

Medan vi hafva tid.

Det är länge sedan jag hörde något från moster Anne-Sofi. Har ingen af er träffat henne nyligen?

Öfversten såg sig frågande omkring i familjekretsen.

— Du vet ju, att jag är förkyld och ej kunnat gå ut på flera veckor, svarade hans hustru. Har du ej varit där själf?

— Nej, det har jag verkligen icke — haft tid till.

Han uttalade de sista orden med en viss förlägenhet.

— Jag har ej träffat henne sedan i början af november, återtog öfverstinnan; det är en dryg väg, och jag kommer

ej ofta så långt.

— Nej visst, det förstås, medgaf öfversten med en liten tanke på huru ofta hans hustru gick mycket längre vägar till modemagasiner eller för att göra visiter hos förnämare bekantskaper; i medvetandet om sin egen försumlighet fann han emellertid för godt att vara medgörlig.

— Jag undrar just, om pappa varit där någon gång på hela hösten, sade fröken Astrid med skälmaktig min.

— Det har jag visst, fröken Nippertippa, svarade öfversten triumferande. Jag gick dit redan dagen efter sedan vi kommo in från landet.

— Det vill säga den 21 september, utropade Astrid skrattande; det var förmodligen både första och sista gången efter inflyttningen.

Öfversten strök förlägen sina mustascher. Det var då bra förargligt, att han ej ens hade tjänsten att skylla på, eftersom han haft afsked i två år.

— Det är ej så lätt för en gammal man att gå uppför en mängd besvärliga trappor, sade han slutligen.

— Moster Anne-Soiie bor ju bara en trappa upp, och den är mycket bekväm, återtog Astrid muntert. Medgif, att pappa helt enkelt har glömt hela saken eller också funnit den tråkig och skjutit upp den.

— Hvarför ha ej ni unga varit där?

— Hindrad af trägen tjänstgöring, svarade löjtnant Fredrik skrattande.

— Och Emil af trägna studier, inföll fröken Emy. Se bara, huru fördjupad han är i den där gamla odrägliga boken. Han har bestämdt icke hört ett ord af hvad vi sagt. Emil, har du varit hos moster Anne-Sofie nyligen?

— Hvad menar du, frågade Emil, i det han såg upp med en frånvarande min.

— Han är ohjälplig, förklarade Emy; han har ingen aning om hvad som föregår omkring honom, när han fått fatt i en sådan där lunta. Om himlen ramlade, skulle han visst icke märka någonting ändå.

— Jag tycker verkligen, sade öfversten, som nu hunnit hämta sig frän sitt nederlag, att flickorna kunde hafva tid att gå och hälsa på henne ibland. Det vore ej mer än en skyldig uppmärksamhet mot den enda äldre anförvant jag har här i lifvet.

— Jag har varit där en gång i höst, yttrade Emy, det är jämt dubbelt så mycket som Astrid.

— Det är verkligen mycket illa, återtog öfversten; man borde icke bemöta en så nära och gammal släkting på det sättet. Hon har alltid varit god och vänlig mot oss, och hon gjorde mycket för mig, då jag var ung. Och nu är hon gammal och sjuklig, och ingen af oss besöker henne. Det är mycket illa i sanning.

— Jag har varit hos henne flera gånger under hösten, sade öfverstinnan med värdighet; men du får ursäkta, att det verkligen icke varit mig möjligt under den sista tiden. Jag var där dagen efter grefvinnan Z:s supé. Jag

minns nog, huru trött jag var; det var då jag ådrog mig min förkylning.

— Den supén var den 8 november, yttrade Astrid, och i dag ha vi —

— Den 9 -december, inföll löjtnanten.

— Det är bestämdt Anna-dagen, sade Emy oförsiktigt.

— Anna-dagen, upprepade öfversten, hennes namnsdag! Och det har ingen tänkt på! Det här blir allt värre och värre. Jo, det är verkligen trefligt. Hvar har ni haft edra tankar allihop? Min egen mosters namnsdag, och ingen

människa har varit där! Den goda, fromma själen! Hon glömde minsann ingens namnsdag hon, så länge hon kunde röra sig ledigt. Och nu är det förstås för sent att gå dit — klockan är half tio. Det här var då riktigt ledsamt, det får jag säga.

— Jag har verkligen haft alltför svår hufvudvärk för att kunna studera almanackan, sade öfverstinnan med matt röst.

— Men väl modejournalen, hviskade löjtnanten sakta till Emy.

— Nog kunde väl ändå flickorna hålla reda på sådana saker, sade öfversten nästan harmset. Det kunde allt vara lika bra som att proppa sig full med romaner. Och likaså kunde ni väl en eller annan gång försaka ridhuset eller skidskoåk-ningen på Nybroviken för att skänka gumman en stund.SM^ LJUSGLIMTAR.

— I fall tiden ej räcker till för båda delarne, inföll löjtnant Fredrik spetsigt.

— Ja, den tiden vore då bestämdt bättre använd, yttrade Emil, som en stund lyssnat till samtalet.

— Jaså, har du vaknat upp ur dina drömmar nu, inföll Astrid. Kanske du också tror det vore lika hälsosamt att sitta stilla på en stol och inandas den kvafva luften i ett par små rum som att flyga fram på en häst eller röra sig ute i friska luften?

— Liksom det vore för den saken ni ginge dit, genmälte Emil försmädligt.

— Hvarför använder du icke själf alla lediga stunder på det utmärkta sätt du rekommenderar åt oss, sade Astrid förargad.

— Se så, barn, gnabbas ej nu; jag orkar verkligen ej höra på det, inföll öfverstinnan. Hvart tog pappa vägen?

— Ah, han gick väl in i sitt rum för att i ensamheten rufva öfver denna olyckliga händelse, sade Astrid skrattande.

— Om jag begriper, hvarför pappa tager så vid sig för en sådan småsak, sade Emy vresigt. Det är då nästan väl mycket begärdt, att man skall hålla reda på alla möjliga bemärkelsedagar.

— Hvem kan också tänka, att den som»MEDAN VI HAFVA TID.» I q y

heter Anne-Sofie skall fira sin namnsdag på Anna-dagen, sade löjtnanten.

— Nåja, saken står nu icke till att hjälpa, det är då säkert, återtog Astrid. Pappa får väl taga sig tid i morgon och gå upp för de många besvärliga trapporna och göra ursäkter på hela familjens vägnar. Och sedan får man val reparera försummelsen. För det första så ha vi ju snart jul, och man får tänka på en extra julklapp och dito visit; sedan kommer hennes födelsedag i februari och slutligen Sofia-dagen den 15 maj — den har jag reda på.

— Ja, därför att du själf heter Sofia, fast du icke kallas för det, inföll Emil.

— Tyst, du näsvise pojke. I alla fall kunna vi nu vara lugna, ty vi hafva ju i perspektiv en hel mängd tillfällen att godtgöra denna dags försummelse.

— Fröken von Ringens Lotta är här och ber att få tala med herrskapet, sade husjungfrun tveksamt, då familjen följande dag, som var en söndag, var samlad vid frukostbordet.

Gamla Lotta steg in och stannade med en nigning vid dörren. Hon var svartklädd och bar en hoprullad hvit näsduk i handen.

— God morgon, Lotta, huru står det tillIO8 SMÅ LJUSGLIMTAR.

med fröken, frågade öfversten, som ej märkte hennes allvarsamma min.

— Jag får ödmjukast anmäla, att fröken i natt lämnade detta jordiska.

— Död — hvad säger hon, Lotta, är fröken död, utbrast Öfversten och rusade upp. Hvarför fick jag ej veta det i går — jag menar, att hon var sjuk?

— Fröken har icke alls varit sjuk, icke det allra ringaste mer än som vanligt, svarade Lotta. Hon var sig alldeles lik i går kväll, när hon lade sig, och jag hörde icke ett ljud ifrån hennes rum under natten. Men när jag kom in klockan åtta i morse, låg hon död i sängen.

Hon torkade sig i ögonen med näsduken. Öfversten gick häftigt fram och tillbaka på golfvet ; öfverstinnan lutade sig blek tillbaka i stolen; äfven på de unga tycktes den oväntade underrättelsen hafva gjort ett visst intryck.

— Jag gick genast in till herrskapet Carlssons, som bo midt emot öfver förstugan, återtog Lotta, och de skickade bud till doktorn. Han kom en kvart efteråt, och han sade, att fröken fått hjärt-förlamning och dött under sömnen utan några plågor, troligen en tre eller fyra timmar förut Hon låg alldeles som om hon sofvit, och det syntes, att hon icke ens rört på sig.

— Död, upprepade öfversten, och jag fick ej ett tillfälle att visa henne en enda liten vänlig-

het eller uppmärksamhet. Ack, så illa, att vi skulle försumma oss i går! Undrade fröken, hvarför ingen af oss kom till henne då?

— Aja, det förstås, svarade Lotta litet förlägen; fröken talade ju ofta om herrskapet och var alltid glad, när någon af dem tittade upp till henne. Nu i sista veckan var hon allt orolig ett par gånger för att hon ingenting hört på så länge, och hon talade om att jag kanske borde gå hit och höra huru det stod till med herrskapet, fast det icke vardt något af, för jag tyckte det var svårt att lämna henne ensam så lång stund.

— Väntade hon oss i går?

— Hm, ja se, det var väl icke så alldeles utan det. Jag hade bakat en riktigt rar kaka, för fröken satte alltid så mycket värde på att man så där kom ihåg hennes högtidsdagar och gjorde någonting för att glädja henne, och därför gick jag upp tidigt på morgonen och gjorde degen och hade kakan i ordning, tills fröken skulle dricka sitt kaffe, och satte den på bordet med en geraniumblomma i midten. Och då sade fröken, att det var riktigt roligt, att hon hade någonting så rart hembakt att bjuda på, ifall någon af herrskapet skulle komma upp, eftersom det var hennes namnsdag.

— Och hvad sade hon, när ingen kom?

— Jo, när det led mot skymningen, sade

hon som så: Nu, Lotta, tror jag ej, att jag får vänta någon längre. De äro nog upptagna hvar och en på sitt håll, måtte bara ingen vara sjuk.

Öfversten vände sig mot fönstret.

— Och Lottas kaka med geraniumblomman i var alltså den enda firningen af dagen?

— Ånej, fru Svensson, som förut bodde i samma farstu och då brukade vara vänlig och titta in till fröken emellanåt, hon kom på förmiddagen och gratulerade med en blomma, och det satte allt fröken mycket värde på. Det gjorde henne godt att se sig ihågkommen, förstås.

— Ihågkommen ja, sade öfversten, då Lotta lämnat rummet, det var just det som skulle hafva gladt henne. Det måste kännas hårdt att sitta ensam på gamla dagar och se sig bortglömd af de sina.

— Det var ju en ofrivillig försummelse, svarade öfverstinnan, och icke gjord med afsikt. Om hon lefvat, skulle vi alla hafva godtgjort felet.

— Men nu är det för sent, genmälte öfversten.

— Icke skall pappa gräma sig så där, sade Astrid; moster Anne-Sofie har ju nu hvarken ondt eller godt af antingen man firade hennes namnsdag eller ej, och hon kände ju alls icke någon bitterhet i går, sade ju Lotta.

— Här finns då ingen enda, som förstår mig, mumlade o Iversten, i det han gick in i sitt rum och stängde igen dörren efter sig.

Hon låg dar så stilla i sin kista med händerna hopknäppta öfver bröstet och ett fridfullt uttryck i det bleka ansiktet. Vandringen var slutad, och hennes fot skulle ej mera såras af de små hvassa stenar, som likgiltigheten, tank^ lösheten och sj älfviskheten så ofta kasta på andras väg eller icke vilja göra sig den mödan att plocka bort därifrån.

— Det var obegripligt gentila kransar, sade med half hög röst fru S etterqvist, hjälphustrun, som kommit för att bese ståten. Och tänk bara sådana band — jo jag tackar jag, det är inte någon billig vara det här, tjockaste siden och guldtryck.

»Till min innerligt älskade och djupt saknade moster Anne-Sofie från hennes sörjande och tacksamme systerson.»

»Från sörjande anförvanter.»

»Älskad i lifvet, saknad i döden.»

Fru Setterq vist läste med stigande beundran.

— Det har minsann inte kostat litet pengar det här, sade hon slutligen. Det kan man då riktigt se, att salig fröken var afhållen af desina. Se bara, sådana blommor: törnrosor, syrener och liljekonvaljer vid den här tiden, och så mycket som det är sedan. Ja, det skulle nog vara kärt att ha sådana släktingar, som hålla en i åminnelse, det säger jag. En ann' stackare får inte en sådan här ståt på sin kista, när man skall i jorden en gång.

— Ja, nog komma de ihåg henne nu, sedan hon är död, tänkte Lotta för sig själf, då hon blifvit ensam. Nu ge de blommor, nu. Tänk om fröken hade fått bara två, tre af de där vackra rosorna den sista dagen hon lefde och så litet vänlighet därtill, hvad det skulle ha gladt hennes hjärta. Nu behöfver hon ingenting sådant där längre.

-

Subskribentsamlare erhålla förmånliga villkor.

Katalog sändes gratis på begäran.

P. Palmquists Aktiebolag.

Stockholm, P. Palmquists Aktiebolags Boktr. 1892.